

LAISVĖ--LIBERTY

Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose

Metam prenumerata:
 Jaugtinės Valstijos \$8.00
 Dalis Queens apskrityje (N. Y.) 9.00
 Kanadoje 9.00
 Kitur užsienyje 10.00

Pavlenio egzempl. kainą 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY

The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Virginia 9-1827-1828
PRICE 5c A COPY

No. 16

Richmond Hill 19, N. Y., šeštadienis, Sausio (January) 22, 1955

Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

KRISLAI

Tik neprimiegokime.
Kunigiškos dorovės pa-
matai.
Didelis pasiruošimas.
Iš kalėjimų.
Nehesusikalba
su popiežiumi.
Rašo A. BIMBA

Nepamirškite sekmadienio ir Aido Choro metinio koncerto. Savo atsilankymu ne tik paremsime šią puikią meno organizaciją, bet ir patys labai smagioje ir gražioje atmosferoje praleisime visą popietį.

Šiuo tarpu Aidai gerai gyvuoja. Po šio koncerto gyvuos dar geriau. Mes, aidiečių draugai ir prieštaliai, taip norime. Ir tai dar kartą įrodysime savo atsilankymu į jų koncertą.

Aną dieną pranciškonų Darbininkas paskelbė tokius dorovės pamatus:

"Kai žmogus pameta ryšį su Dievu, jis pradeda pamazgą pamesti ir nuvoka, kas tikrai yra gera ir kas pikta. Dar žingsnis — ir jis ma laikyti gera tai, kas jam tuo metu naudinga."

Tas man parodo, kad mūsų dvasininkija yra seniai pametusi visoki ryšį su savo dievu. Pav., nerasi tokio lietuviško klebono, kuris nelaikytų gera tai, kas jam naudinga. Joks kunigas kitokio gero nepripažįsta.

Jau praėjusių metų pabaigoje visoje Lietuvoje buvo pradėta ruošti prie šių metų dainų šventės. Tai bus iš eilės trečioji visos šalies dainų šventė.

Šiomet ji būsimanti didžiausia ir šaunusiausia. Mat, šiemet bus atžymėta tarybinės santvarkos Lietuvoje įsikūrimo keturioliktoji sukaktis.

Vėl turime net du kalinių sukilimų: vieną Bostone, kitą Lincoln, Nebraska. Tiesa, tai maži ir siauri sukilimai, bet jie išreiškia protestą prieš kalėjimuose esamas sąlygas.

Kalėjimuose sukilimai nėra jokia naujiena. Kai kada jie mūsų kalėjimuose išsiveržia masine skale.

Komercinė spauda dar ir šiandien teberašo apie sukilimą viename Tarybų Sąjungos kalėjime. Ar ten toks sukilimas tikrai buvo, patvirtinimų nėra. Bet galima daleisti, jog galėjo būti.

Tai kas čia tokio?

Kalėjimams iš viso yra biau ir istaiga. Ne visi ir ne visų kalėjimų vadeivos elgiasi su kalininiais kaip su žmonėmis.

Atėis laikai, kai kalėjimas, kaip baudimo istaiga, išnyks.

Labai gaila, kad be kalėjimų dar negali apsieiti nei (Tas 5-tam pusl.)

Eisenhoweris optimistiškas:

Turčiams turtėjant -- trupinėliai žmonėms

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris patiekė Kongresui savo ekonominės padėties šalyje apžvalgą — pranešimą. Pranešimas labai optimistiškas. Nors pripažįstama, kad per paskutinius metus šalis pergyveno ekonominį nupuolimą ("susitraukimą"), ateinantieji metai bus "puikūs metai," sakė prezidentas. Nedarbas mažės, gyvenimo lygis kils.

Prezidentas savo optimizmą rėmė, sakė Federated Press, ant senos Hooverio laikų teorijos, kad gerbūvis turi "lietis iš viršaus": pirmiausia didžiosios firmos turi daryti didesnius pelnus ir, kiek lieka, tas tenka mažesniems, o trupiniai liekanos tenka eiliniams žmonėms.

"Didingoji ateitis"

Prezidento optimizmas siekia daugiau negu ateinančius metus: jis sakė, kad per ateinantį dešimtmetį Amerika padidins savo gamybą nuo \$360 milijonų iki \$500 milijonų.

Bet prezidentas sakė, kad iki tokie laimėjimai pasidarys galimi, Amerikos žmonės turės daryti nuolaidas ir aukotis. Daugiausia aukotis jis ragino unijas. Jis, pavyzdžiui, savo pranešime

"Pravda" apie keliavimą čia ir Tarybų Sąjungos kraštuose

Maskva. — "Pravda" atspausdino straipsnį apie uždraudimą tarybinėms piliečiams Amerikoje keliauti po maždaug 30% JAV teritorijos. "Pravda" sako, kad Amerika paskelbė tokį patvarkymą kaip tik tuo metu, kai Tarybų Sąjunga pradėjo lengvinti kelių galimybę užsieniečiams.

Kaslink Amerikos piliečių, sako "Pravda," jiems dažniausiai uždara visa Tarybų Sąjunga, o ne tik jos dalys. Bet tame kalta ne tarybinė valdžia, o pati Amerika, kuri atsisako duoti pasus tūkstančiams savo piliečių. Vien noras keliauti Tarybų Sąjungon Ameriką yra skaitomas labai įtartinu dalyku, sako "Pravda."

"Pravda" tame straipsnyje primena, kad išsireiškė "geležinė uždanga" nukalė Hitlerio propagandos ministras Goebelsas ir kad jį kartodami amerikiečiai tęsia Goebelso darbą.

ORAS NEW YORKE
Ne taip šalta, galimas lietus ir sniegas.

ypatingai atkreipė dėmesį į tas unijas, kurios sutiko leisti nukirsti darbininkų algas. Jis sakė, kad tai geras kelias į gerbūvį.

Apie algų pakėlimą

Algų minimumas, sakė prezidentas, turėtų būti pakeltas nuo 70 centų į valandą iki 90. Unijos, kaip yra žinoma, reikalauja, kad minimumas būtų doleris ir 25 centai.

Visos svarbios unijos, kurios jau komentavo apie prezidento ekonominę apžvalgą, ją kritikuoja. Didžioji spauda, iš kitos pusės, jai pritaria.

Elizabeth Gurley Flynn bus laikoma Virginijoje

New Yorkas. — Komunistų vadovė Elizabeth Gurley Flynn, kuri buvo nuteista trejiems metams kalėjimo, šios savaitės gale išsinešama į Virginiją. Ten ji bus kalinama Aldersono vieninteliame šalies federaliniame moterų kalėjime.

Kartu su ja bus išvežta dvejiems metams nuteista komunistų partijos apšviestos komiteto pirmininkė Betty Gannett ir vieneriems metams nuteistojo grė komunistė Claudia Jones.

Elizabeth Gurley Flynn sveikata blogame stovyje. Claudia Jones irgi nesveikuoja, turi silpną širdį. Ji kol kas laikoma vietinio moterų laikino kalėjimo klinikoje.

Katalikiški profesorai filosofuoja apie bingo...

New Yorkas. — Katalikiškame Brooklyno St. John universitete du svarbūs dėsytiniai paskelbė bendrą straipsnį, kuriame iš filosofinių ir moralistinio taško gvildenamas bingo lošimas.

Kunigas profesorius W. D. Hughes, kuris dėsto šventąjį mokslą, ir Jos. T. Tinnely, advokatas ir katalikiškas teisių ekspertas ilgame straipsnyje aiškina, kad bingo lošime nėra nieko nemorališko ir nusikalstamo.

Straipsnis tilps universiteto leidžiamame žurnale "The Catholic Lawyer," bet, nors žurnalas išeis tik šio mėnesio pabaigoje, straipsnis specialieji spaudos konferencijoje buvo pateiktas spaudai viešam perspausdinimui.

Kaip yra žinoma, katalikų parapijos daug pelno surenka iš bingo lošimų.

Guatemalos valdžia skelbia, kad užgniaužė "komunistinį sukilimą", praveda areštus

Guatemalos Miestas. — Prezidento diktatoriaus Armaso valdžia skelbia, kad sukilimas prieš ją buvo prasidejęs, bet jis buvęs užgniaužtas. Tam sukilimui vadovavę pro - komunistai, buvusios Arbenzo valdžios sekėjai, sako pranešimai.

Sukilimo dalyviai buvę kariškiai, sako Armaso valdžia, kurie po Arbenzo valdžios kritimo buvo pašalinti iš savo vietų.

Prie La Auroros bazės

Anot Armaso valdžios pranešimų, sukilėliai, kariškiai ir civiliai, bandė užimti svarbiąją La Auroros karinę bazę prie sostinės, bet buvę atmesti. Dešimt asmenų buvo užmušta ir apie šimtas sužeista. Vienas sukilimo vadų esąs pulkininkas Francisco Cosenza, kuris liaudies režimo metu buvo Guatemalos ambasadorium Italijoje.

Praveda masinius areštus

Valdžia skelbia, kad šalyje praveda daug areštų tarp "komunistų ir Arbenzo pasekėjų."

Suimta daugiau kaip šimtas asmenų. Tvarka esanti atsteigta šalyje ir valdžiai daugiau pavojaus nėra, sako pranešimai.

(New Yorko Herald Tribune praneša iš "patikimų privatinų šaltinių," kad Guatemaloje toli ne viskas ramu. Ties šaltiniai sako, kad Guatemalos provincijoje vyksta komunistų ir kitų kairiečių vadovaujama valstiečių sukilimai ir valdžia mobilizuoja armiją.)

Oficialiai pranešama, kad šalyje įvestas karo stovis, kad panaikintos visos civilinės laisvės, uždrausta laikyti susirinkimus ir tt. Taipgi įvesta griežta spaudos cenzūra.

Anot Armaso valdžios, sukilėliai turėjo glaudžius ryšius su guatemaliečiais tremtiniais Meksikoje ir su buvusiu prezidentu Arbenzu, kuris dabar gyvena Šveicarijoje.

Neskelbiama, kaip ilgai karo stovis tęsis.

Paskutiniai Pranešimai

Bostonas. — Penktadienio rytą keturi užsibarikadavę kaliniai dar laikėsi ir laikė penkius suimtus sargus. Vestos derybos ir daryti grasinimai dar nebuvo davę rezultatų.

Washingtonas. — Senatorius McCarthy ir jo žmona nesirado ant sąrašo tų, kurie buvo kviešti socialiam apsilankymui Baltuosiuose Rūmuose, nors etiketas reikalauja, akd jie būtų kviečiami. Baltojo Namų atstovas atsakė aiškinti, kodėl McCarthy nebuvo kvieistas.

San Jose, Costa Rica. — Neutralė komisija paskelbė demilitarizuotą zoną palei Costa Ricos - Nicaraguos pasienį. Nicaragua dabar garsiai skundžiasi, kad Costa Rica ją puola.

Bonna. — Beveik visos Vakarų Vokietijos unijos jau yra nutarusios remti socialdemokratų jų pastangose prieš ginklavimąsi.

Atėnai. — Graikijos parlamentas patvirtino Paryžiaus (Vokietijos ginklavimo) ir Balkanų 20 metų karinio pakto sutartis. Prie Balkanų pakto apart Graikijos yra prisidėjusios Turkija ir Jugoslavija.

Kuala Lumpur, Malaja. — Britai buvo planavę pasiūlyti liaudies partizanams amnestiją, bet kol kas nusprendė to nedaryti.

Seoulas. — Korėjiečiai (šiaurės) apšaukė amerikiečių orlaivį, kuris skrido pasienio ruože. Amerikiečiai sako, kad jis buvo virš demilitarizuotos zonos, korėjiečiai, — kad virš jų teritorijos.

Vienas orlaivys esantis amerikietis buvo užmuštas ir vienas pulkininkas sužeistas.

Taipei. — Čiarginiai tvirtina, kad jie paskutinių keturių dienų bėgyje paskandino 44 liaudies laivus. Jie nesako, ar į tą skaičių įeina mažos baržos.

Clevelandas. — Daktaras Sheppardas, kuris sėdi kalėjime už savo žmonos nužudymą, buvo išleistas, kad dalyvauti tėvo laidotuvių.

Kansas City. — Buvęs prezidentas Trumanas sako, kad, jo nuomone, Eisenhoweris pradeda eiti naują lybinių kelių...

Damaskas. — Sirijoje dabar lankosi Turkijos premjeras Menderes. Studentai ir kiti surengė demonstraciją prieš jo apsilankymą didžiausiame Sirijos mieste, Aleppo. Policija demonstrantus puolė ir 24 buvo sužeisti.

Demonstrantai šaukė prieš Sirijos įtraukimą į imperialistinius blokus.

Tokyo. — Japonijos dietas (parlamentas) bus paleistas šio mėnesio 24 dieną, kad prisirengti naujiems rinkimams.

Washingtono skelbiama

Čiarginiai planuoja trauktis iš Tachenu

Washingtonas. — Čia kalbama, kad Čiango karo jėgos gal bus evakuotos iš Tacheno salyno, kurį Kinijos aviacija paskutinėmis dienomis smarkiai bombardavo. Skelbiama, kad jeigu reikės, Kongresas duos prezidentui Eisenhoweriui galią naudoti Septintąjį laivyną tų salų evakuavimui. Be Amerikos laivyno pagalbos evakuavimas yra negalimas, nes Kinijos jėgos, pasinaudodamos proga, pulstų besievakuojančius čiarginius.

Planas evakuoti Tachenus gimė Washingtono, bet sakoma, kad Čiango Formo-

C. Lightfooto gynėjai reikalauja jį išteisinti

Chicago. — Claude Lightfooto byla eina prie galo. Gynybos advokatas Abtas prašė jį išteisinti. Jis sakė, kad valdžia nepatiekė mažiausio įrodymo apie Lightfooto kaltę, nei trupinio daiktinio įrodymo, kad jis laužė kokius nors mūsų šalies įstatymus. Viskas paremta tik ant ištraukų iš knygy, iš informatorių bendrų pastabų apie komunistus ir tt.

Abtas sakė, kad faktinai tai ne Lightfooto byla sprendžiama, bet "teisiamos knygos, marksistiniai klasikai."

Lightfootas yra pirmas asmuo, kuris teisiamas po Smitho akto punktu, kuris paprastą priklausymą komunistų partijai padaro nusikaltimu. Iki šiol teistieji po Smitho akto buvo nuteisti kaip eję vadovaujantis pareigas toje partijoje.

Rytų ir Vakarų Vokietija pradeda smarkiai prekiauti

Berlynas. — Rytų ir Vakarų Vokietija šiais metais pasikeis prekėmis apie \$250,000,000 vertėje. Iš Rytų į Vakarų bus siūsta minkštosios anglies, cukraus, mineralinių alvų optinių dirbinių, drobės ir medžio dirbinių. Iš Vakarų į Rytus bus siunčiama geležies rūdos, plieno gaminių, taukų, žemės ūkio produktų, mėsos ir javų.

Kopenhaga. — Danija pakėlė savo konsulatą Bangkoko (Tailando) ambasada ir jį atstovaus danus ne vien Tailandu, bet taipgi Burmoje ir Filipinuose. Iki šiol santykius su tais kraštais danai palaikė per savo ambasadą Pekine.

zoje jau sutikęs, nors oficialiai to neskelbiama. Washingtono vyrauja ištikimymas, kad ginti tas saliuks, kurios guli prie pat Kinijos sausžemio, beveik neįmanoma, nebent pradėjus pilno masto karą prieš kinus.

Pripažįsta praradę

Nors jau trys dienos, kai kinai liaudiesiai ištrenkė čiarginius iš Yikianshano salos, Čiango žinių agentūra to iki vakar nepripažino, skelbdama, kad jų "partizanai" dar kaunasi.

Dabar Čiango pripažįsta, kad ta sala liaudiesių rankose. Jis teigia, kad visi gynėjai iki vienam kovėsi iki paskutinių ir buvo užmušti. Pekinas, betgi, praneša, kad gynėjai pasidavė belaisvėn.

Pasitarimai Londone

Iš Londono pranešama, kad amerikiečiai ir britai veda pasitarimus apie karinių paliūbų pravedimą Pacifike. Amerikiečiai nori, kad britai, kurie palaiko normalius diplomatinius santykius su Liaudies Kinija, sužinotų, ar Pekinas palankus tokiam planui. Britai kol kas dar nedavė jokių pažadų.

Britanija protestuoja

Tuo tarpu Britanija protestavo Čiangui už britų prekybinio laivo "Edendale" paskandinimą. Tą laivą čiarginiai paskandino Swatow uoste, Pietinėje Kinijoje, per bombardavimą. Orlaiviai, kurie tą laivą paskandino, buvo Amerikos gamybos.

Knowlandas pradeda atšalti, irgi kalba apie "kantrybę"

Chicago. — Dešiniųjų republikonų vadas Knowlandas, kuris iki šiol šaukė, kad Amerika turėtų blokaduoti Kiniją arba tiesiog eiti karan prieš ją, kad išlaisvinti lakūnus, dabar bent kiek pakeitė savo toną.

Kiek atšalęs jis jau irgi kalba apie reikala turėti kantrybę, panašiai, kaip tai kalba sekretorius Dulles.

Knowlandas kalbėjo spaudos konferencijoje. Jis sakė, kad Amerika dabar turėtų bent nekurį laiką laukti, iki bus sužinota, ar Hamarskjoldo kelionė atnešė kokius nors rezultatus. Šios savaitės pradžioje Knowlandas sakė, kad Hamarskjoldo kelionė buvo žalinga.

Manoma, kad Knowlandas bent kiek pakeitė savo poziciją po Eisenhowerio Dulleso spaudimu.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, JOHN GRUBAS; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$3.00	Canada and Brazil, per year	\$9.00
United States, per 6 months	\$4.50	Canada and Brazil, 6 months	\$5.00
Queens Co., per year	\$9.00	Foreign countries, per year	\$10.00
Queens Co., per 6 mos.	\$5.00	Foreign countries, 6 months	\$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879.

ISTORINĖ DIENA

PRIEŠ 50 METŲ sausio 22 diena skaitoma diena, kurią prasidėjo 1905 metų revoliucija Rusijoje.

1905-ji metai turi milžiniškos reikšmės ne tik rusų tautai, o ir lietuvių, ir visoms kitoms tautoms, tuomet buvusios Rusijos ribose.

Tie metai turi didžiulės reikšmės ir viso pasaulio darbo žmonijai.

Kaipgi 1905 metų revoliucija Rusijoje prasidėjo? Kodėl ji prasidėjo?

SU 20-jo ŠIMTMEČIO pradžia Rusijoje kilo ekonominė krizė. Darbo žmonių gyvenimas sunkėjo ir sunkėjo. Pavergtosios tautos—tame skaičiuje ir Lietuva—kentėjo dvigubą priespaudą nuo savųjų ir rusų dvarininkų bei kapitalistų.

Nėkreipdamas į tai dėmesio, carizmas, kaip ir kiti imperialistai, siekėsi užgrobti Kinijos plotus, tarp kitko pasiimti visą Mandžiūriją ir Korėją. Bet jis, carizmas, sutiko kitą plesiką—Japoniją, kuri siekėsi to paties.

1904 metų vasario mėn. 6 d. Japonija pradėjo karą prieš Rusiją,—karą, formaliai nepaskelbtą. Ji užpuolė Port Artūrą, kurį Rusija valdė.

Carinė valdžia, manydama, kad su karo pagalbai teks patraukti savo pusės Rusijos žmones ir palažti vis bekylantį revoliucinį judėjimą, į karą išdidžiai stojo, šaukdama liaudį talkon.

Bet liaudis, darbo žmonės tam karui buvo priešingi. Jie atsisakė kariuoti, atsisakė remti žiaurių carizmą, nes tikėjosi (taip ir buvo), kad su karo pralaimėjimu bus užduotas smūgis pačiam carizmui.

Japonija buvo nedidelė, bet aukštai pramonėje pakilusi šalis. Rusija—didelė, bet atsilikusi. Jos kariuomenės vadovybė buvo prasta, prasiūdusi, graffe paskendusi, savanaudiška. Nežiūrint to, kad rusai geri kareiviai, moką ginti savo šalį, kare su japonais Rusija sutiko pralaimėjimą po pralaimėjimo.

O visoje šalyje plėtojosi skurdas ir brendo revoliucinis judėjimas.

PETRAPILIO DARBININKAI, dar vis tikėdami caru, susiorganizavo į didžiulę eiseną pas jį, pas carą.

Nepaisydami bolševikų įspėjimų, kad caras jų balso neišklausys, dauguma klasiniai nesamoningų darbininkų tikėjo caristų pažadais, tikėjo popo Gapono (kuris, vėliau paaiškėjo, buvo provokatorius, policijos sandarbininkas) agitacijai.

Buvo sekmadienis, sausio 22-ji, pagal seną kalendorių — sausio 9-ji.

Milžiniška masė Petrapilio darbininkų, susirikiavę į gretas, iškėlė šventųjų abrozdus, bažnytnines karūnas, giedodami šventas giesmes, žinoma, neginkluoti, ėjo link Žieminio Palociaus, kuriame gyveno caras.

Jie neė carui rašytą prašymą-peticiją. Ką gi toji peticija bylojo? Ko darbininkai caro prašė? Tarp kitko:

“Mes, Petrapilio darbininkai, mūsų žmonos, vaikai ir bejėgiai seneliai-gimdytojai, atėjome pas tave, valdove, ieškoti teisybės ir apgynimo. Mes nelaimingi, išniekinti vergai, mes prislėgti despotizmo ir saualios.

“Kai persipildė kantrybės taurė, mes liovėmės dirbė ir prašėme mūsų šeiminkus duoti mums tik tai, be ko gyventi reikšia kankintis. Bet visa tai liko atmesta, visa tai rodėsi fabrikantams neteisinga.

“Mes čia, daugelis tūkstančių, kaip kad ir visa rusų tauta, neturime jokių žmogaus teisių. Ačiū tavo valdininkams, mes tapome vergais...”

“Viešpate! Neatsakyk pagalbos tavo žmonėms! Sugriauk sieną tarp savęs ir tavo žmonių. Įsakyk, kad išsipildytų prašymai mūsų, ir tu padarysi Rusiją laimingą; jei ne, tai mes pasiryžę čia jau pat numirti. Mums tebėra du keliai: laisvė ir laimė arba mirtis...”

Peticijoje buvo reikalaujama: politiniams kaliniams amnestijos, pilietinių teisių, didesnių algų, sušaukimo Steigiamojo Seimo.

Staiga pasirodo ulonai ir kazokai ir pradeda beginklius žmones kapti kardais, varstyti durtuvais, šaudyti. Darbininkai klaupia ant kelių, prašo kazokus: “leiskite mus, einame pas viešpatį carą.” Kazokai dar žiauriau veisina prašytojus!

Pasėka: virš 1,000 žmonių užmušta, o virš dviejų tūkstančių sunkiai sužeista!

Ir po to šis sekmadienis Rusijos istorijoje pasiliko žinomas, kaip **Kruvinasis Sekmadienis**.

LENINAS SAKĖ: “Nesamoningi priešrevoliucinės Rusijos darbininkai nežinojo, kad caras yra galva viešpatuojančios klasės, būtent, klasės stambųjų žemvaldžių, kurie jau tūkstančių silyų surišti su stambiaja

buržuazija ir pasiryžę visomis smurto priemonėmis ginti savo monopoliją, privilegijas ir pelnus...”

Caro valdžia, 1905 m. sausio 22 dieną šaudydama beginklius Petrapilio darbininkus, sušaudė paskutinį darbininkų pasitikėjimą caru.

Šis baisus įvykis pasklido ne tik po plačiąją Rusiją, o ir po visą platųjį pasaulį. Piktinosi, kerštu artavojosi Rusijos žmonės.

Tuoi visoje šalyje kilo banga streikų, aštrių susirėmimų su policija. Sukilo šarvuotlaivio “Potiomkino” jūrininkai.

Prasidėjo pasipriešinimai ir išstojimai prieš caro valdžią pavergtosiose tautose, tame skaičiuje ir Letuvoje.

Bet apie revoliucijos eigą, jos pobūdį ir turinį progos pakalbėsime kitą kartą.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

JUBILIEJAI

Vilnis rašo:
“Balandžio 8 sukanka 35 metai nuo ‘Vilnies’ įkūrimo.

“Birželio 30 sukanka 25 metai nuo Lietuvos Darbininkų Susivienijimo įkūrimo.

“LDS centras ragina ruošti koncertus, kitus parengimus atžymėjimui savo organizacijos sukakties.

“Chicagočiai, reikia tikėtis, gerai atžymės LDS 25 metų sukaktį, nes čia buvo didelis susispyrimas ir čia gimė LDS, nors inkorporuotas New Yorko valstijoje.

“Bet pirma to reikia ruošti prie ‘Vilnies’ 35 metų sukakties atžymėjimo.

“Šiam svarbiam jubiliejui gaminti reikia jau dabar ruoštis.”

Vilnies pradėjimas eiti Chicagoje turi milžiniškos reikšmės visam Amerikos lietuvių visuomeniniam gyvenimui, o pažangiajai visuomenei ypatingai.

Reikšmingas įvykis buvo ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo įkūrimas.

Beje, mums rodo, kad 1915 metais buvo pradėta organizuoti Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija.

Taigi jai šiemet sukaks 40 metų. Kaip su šia sukaktimi — sukaktimi Draugijos, kultūriname mūsų gyvenime suvadinusios milžinišką vaidmenį?

BALAMŪTAI

Keleivis pasiskundė, kad jį Romanas ir kunigai boikotuoja: pataria žmonėms to laikraščio neskaityti, o biznieriams — ištraukti reklamą iš Keleivio.

Mes tokį darbą pasmerkėme. Mes manome, kad tos rūšies boikotas yra ilykštus, nepriimtinas.

Mes priminėme ir tai, kad keleiviniai neperseniai su tais pačiais elementais, kurie dabar skelbia boikotą Keleiviui, stojo panašiai boikotuoti Laisvę.

Keleivio redaktoriui nepatiko mūsų pasisakymas. Girdi, tai esą “žodžiai, kuriems vertės negalima priduoti.”

O kas prašo, kad Keleivis priduotų jiems vertę? Nejaugi Keleivio redaktoriui mano, kad jo “pridavimas” ar “nepridavimas” vertės turi kokią reikšmę? Mes pasakėme tai, kuo esame įsitikinę, ir užtenka.

Januškis nebūtų Januškis, jei jis nenukalbėtų kreivai ir kvailai.

KAIP PRIEŠ 20 METŲ NACIAI “MONKINO” FRANCŪZUS

Liaudies Balsas rašo:
“Lapkričio 2, 1935 metais, kada Goeringas buvo ministrų tarybos prezidentas, štai kaip guodė francūzus:

“Lai francūzai galų gale užmiršta kvailą idėją, kad mes laukiame momento užpulti ant Francijos. Mes išmokome pažinti vieni kitus. Mums nebereikia matuoti mūsų jėgą ginkluotu susirėmimu. Mes norime lenktyniuoti taikiu darbu.”

“Taip kalbėjo Goeringas, kuris tuo pat laiku slapta budavojo orlaivny, apie ką prisipažino vėliau, kada jau nebuvo reikalo bijoti francūzų.

“O Hitleris, kalbėdamas į naujai išbudavotą vokiečių armiją, truputį prieš tai pasakė: ‘Senoji vokiečių armija nemirus. Ji miegojo. Ji atgijo. Ji paveda jums didelį paveldėjimą.’ Reiškia, vokiečių militarizmas tik miegojo, kai visi kiti manė, jog jis miręs.

“Tada Hitleris, tačiau, dar kalbėjo, kad armija reikalinga prikėlimui vokiečių garbės, bet ji niekad nebūsianti agresyvi. Bet už keletų metų ji jau žygiavo į visas puses.

“Kaip greitai žmonės visa tai užmiršo.”

IVAIRIOS ŽINIOS

Chicago, Ill. — Sausio 30 d. čionai įvyks svarbus susirinkimas. Jo tikslas: susimobilizuoti Chicago žmones dėl atšaukimo Walter McCarran įstatymo. Susirinkime kalbės žymūs darbo unijų vadai ir buvęs Virgin Island gubernatorius Robert Morris Lovett. Susirinkimas įvyks Midland Hotel, 172 West Adams St.

Detroit, Mich. — Teisėjas Vincent M. Brennan taip nusigirtuokliavo, jog nebegalėjo teisėjo pareigas eiti. Todėl jis pasitraukė gyventi ant pensijos. Jo g pensija \$6,348 metams, arba apie \$17.38 per dieną. Tokiam girtuokliui badauti nereikės.

Varšuva. — Liepos mėnesį tarpe 3 ir 24 įvyks Poznan International Fair. Tai bus iš eilės 24-ta paroda. Jon kviečiami visi kraštai. Netenka abejoti, kad parodoje savo eksponatus turės socialistiniai kraštai. Bet Lenkija tikisi, kad šioje parodoje turės atstovybę ir kapitalistinių kraštų pramoninės firmos. Tam tikslui yra įrengiami šeši pavilijonai.

Lansing, Mich. — Demokratas valstijos prokuroras Kavanagh patvarkė, jog bile imonės darbininkai, kurie neturi darbo dėl tos pačios kompanijos streiko kitame mieste, turi teisę gauti bedarbės apdraudą. Pirmaiau buvęs respublikonas prokuroras buvo taip patvarkęs, kad tokie bedarbiai neturėtų teisės gauti nedarbo apdraudą.

Antanas Venclova

Nepamiršamos dienos praleistos Kinijos sostinėje Pekine

(Iš kelionės įspūdžių)

(Pabaiga)

Paroda buvo atidaryta švenčių dienomis, ir gatvėmis ties jos rūmais matėme einant tūkstančius ir dešimtis tūkstančių žmonių. Jie ėjo tvarkingai, kolonomis, tartum šventės demonstracijoje. Jie ėjo, aukštin iškėlę galvas, su kažkokiu džiaugsmu ir pasididžiavimu žiūrėdami į dangų iškilusią rubininę žvaigždę. Tūkstančiai mūsų šalies draugų norėjo kuo greičiau patekti į erdvas šios parodos sales, susipažinti su mūsų šalies laimėjimais, pasimokyti iš jų. Prieš parodai atsidarant, Kinijos laikraštis “Zen min zhi bao” (“Liaudies dienraštis”) rašė: “TSRS ekonominių ir kultūrinių laimėjimų paroda mūsų liaudžiai duoda puikią progą studijuoti tarybinį patyrimą. Mes esame giliai įsitikinę, kad šios parodos buvimas Kinijoje pripldys mūsų liaudį dar gilesnio tikėjimo, kad mes pastatysime socializmą, dar labiau sustiprins didžią ir neišardomą draugystę tarp Kinijos ir Tarybų Sąjungos tautų.”

Parodos rūmai žiūrova stebina savo didingumu ir drauge paprastumu bei taurumu. Prieš rūmus — didžiulė aikštė. Tą aikštę pusračiui siaučia arkada. Arkados viršuje kabo šešiolikos tarybinių respublikų herbai. Tarybų Sąjungos herbas įtaisytas bokšte viršum pagrindinių durų. Ties parodos įėjimu plevėsuoja Kinijos Liaudies Respublikos vėliavos.

Parodos atidarymas

Įspūdingas buvo iškilmingas šios parodos atidarymas. Jame dalyvavo vadovaujantieji Kinijos asmenys — Liu Šao-ci, Čzou En-lajus ir kiti, Tarybų Sąjungos vyriausybės delegacija, viešinti Pekine, su N. S. Chruščiovu priešakyje, o taip pat ir kiti svečiai, iš įvairių pasaulio šalių atvykę į Kinijos liaudies šventę.

Po Kinijos ir Tarybų Sąjungos atstovų kalbų Kinijos Liaudies Respublikos Valstybės tarybos premjeras Čzou En-lajus perkirpo raudoną juostelę, atidarydamas parodą.

Pro balto marmuro portalo tūkstančiai žmonių eina į priešakinę parodos salą, kurios skliautaus laiko parėmusios baltos grakščios kolonos. Salę užlieja minkšta šviesa, kurioje matyti didžiuliai pano. Vienas jų vaizduoja mūsų sostinę Maskvą, kituose pavaizduotos didžiosios tarybinių žmonių teisės — teisė į darbą, į mokyklą, į poilsį.

Ypačiai didelį lankytojų susidomėjimą kelia tarybinės pramonės salė, kurios skliautus remia gelžbetonio arkos. Čia žiūrovas susipažįsta su daugybe eksponatų, kurie rodo Tarybų Sąjungos pramonės galingumą ir iš kurių parodos lankytojai kinai gali daug ko pasimokyti, statdami savo sunkiąją pramonę. Čia išstatyta daugiau kaip 3,000 eksponatų, vaizduojančių mūsų metalurgijos, naftos, anglies, mašinų statybos, tekstilės ir kitas pramonės sritis.

Didelį lankytojų susidomėjimą kelia įvairiausios tarybinės mašinos, įstaty-

tos atvirose aikštelėse. Reikia pažymėti, kad, Tarybų Sąjungai padedant, šiuo metu baigiamos statyti automobilių gamyklos Kinijoje. Savosios gamybos automobilių Kinija ligi šiol neturėjo. Todėl suprantamas tas susidomėjimas, su kuriuo lankytojai apžiūri mūsų “Zimus” ir “Pobiedas,” o taip pat įvairių markių sunkvežimius, kurių tarpe visų dėmesį patraukia 25 tonų Minsko automobilinių gamybos automatiškai išsikraunąs sunkvežimis. Nepaprastai daug lankytojų patraukia įvairiausios tarybinės žemės ūkio mašinos. Jas apžiūrinėja Kinijos agronomai, žemės ūkio specialistai ir valstiečiai, atvykę iš Pekino apylinkių.

Žemės ūkio salė

Kinijos žemės ūkio specialistus taip pat labai domina žemės ūkio salė, papuošta žaliomis mozaikinėmis kolonomis, kur išstatyta daug žemės ūkio, gyvulininkystės ir sodininkystės eksponatų, vaizduojančių šio ūkio šakų išsivystymą Tarybų Sąjungoje. Tai tarytum gerai paruoštas mūsų Maskvoje vykstančios Visasąjunginės žemės ūkio parodos paviljonas, gausiai ir vaizdingai parodas pagrindinius mūsų šalies žemės ūkio laimėjimus. Didelį lankytojų susidomėjimą kelia taip pat parodos skyrius, kuriame parodyta, kaip tarybinė liaudis kovojo už naujų žemių išsivavinimą.

Labai turtingas parodos skyrius, vaizduojas tarybinę maisto produktų gamybą.

Įėjus į didžiulę TSRS kultūrinių laimėjimų salę, žiūrovo dėmesį iš karto patraukia milžiniškas Maskvos valstybinio universiteto pastato maketas. Čia parodytas taip pat aukštojo mokslo išsivystymas Tarybų Sąjungoje. Parodoje matyti pavaizduotą didžiulę Tarybų Sąjungos poligrafijos produkciją — įvairiomis kalbomis puikiai išleistas knygas ir žurnalus. Čia išstatytos kinų rašytojų ir mokslininkų knygos, išleistos įvairiomis mūsų šalies kalbomis. Iš Maskvos į parodą atvežta keli šimtai įdomiausių tarybinių tapytojų, grafikų ir skulptorių darbų, kurie prieš kinų žiūrovų akis atskleidžia didvyrišką mūsų tautų kovą už Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę, jų darbą taikos statybos metu, įvairių mūsų šalies rajonų gamtą.

Tūkstančiai žiūrovų ilgas valandas vaikščioja po šią įspūdingą parodą, kuri pateikia visa tai, ką mūsų šalis pasiekė savo ekonomikoje ir kultūroje. Dar prieš parodai atsidarant, pareikė norą ją aplankyti daugybės dirbtuvių ir fabrių armijos dalinių, mokyklų ir valstiečių kolektyvų. Vėliau, keliaudami po Kiniją, sutikome nemažą ekskursijų, kurios iš Mukdeno ir Sanchajaus, iš Uchanės, Kantono ir kitų Kinijos vietų šimtus ir tūkstančius kilometrų keliavo į Pekiną

pasiziūrėti šios įspūdingos parodos ir iš jos pasimokyti.

—Šių dienų Tarybų Sąjunga — tai rytdienos Kinija, — šiuos žodžius girdi iš daugelio kinų lūpų. Kinjai gerai supranta, kad Tarybų Sąjunga, pastaciusi socializmą ir šiuo metu kurianti komunistinę visuomenę, be galo išvysčiusi savo gamybines jėgas ir išugdžiusi savo tautų kultūrą, yra tas didysis pavyzdys, iš kurio patyrimo drąsiai galima mokytis, kaip statyti socializmą savo krašte.

Apie du senius

Buvo laikas, kada prieš Kinijos liaudį stovėjo milžiniški sunkumai, kurie daugeliui atrodė tiesiog nenugalimi. Tuomet, kada kinų liaudis, savosios Komunistų partijos vadovaujama, didvyriškai grūmėsi karo frontuose dėl savo laisvės, Kinijos liaudies vadas Mao Cze-dunas savo kalboje VII-jame Kinijos Komunistų partijos suvažiavime papasakojo idomią ir labai reikšmingą senovinę kinų legendą. Senovės Kinijos šiaurės kalnuose gyveno senis, vardu Jui-gun. (Jui-gun išvertus reiškia “kvailas senis.”) Kelį ruo jo namų į pietus užtvėrė du dideli kalnai — Taichanšan ir Vanušan. Jui-gun nusprendė drauge su savo sūnumis kauptukais nukasti šiuos kalnus. Kitas senis, vardu Čži-sou (“išmintingas senis”), juos pamatęs nusijuokė ir tarė: “Kvailai darote: kaipgi jūs nukastite tokius didelius kalnus?” Jui-gun atsakė: “Aš mirsiu—liks mano vaikai, vaikai išmirs — liks vaikaičiai, ir taip kartos keis viena kitą begaline eile. O šie kalnai aukšti, bet dar aukštesni pasidaryti jie negali. Kiek nukasi, tiek jie ir sumažės; kodėl gi mums neįžtekto jėgų jiems nukasti?” Šiais žodžiais nuneitęs klaidingą Čži-sou tvirtinimą, Jui-gun, nė kiek nesvyrudamas, diena iš dienos pradėjo kasti kalnus. Tai sujaudino dievą, ir jis pasisutė į žemę du savo šventuosius, kurie kaip tik ir nunešė tuos kalnus.

“Dabar taip pat du dideli kalnai savo sunkenybe alegia Kinijos liaudį, — kalbėjo Mao Cze-dunas — viešas jų vadinasi imperializmas, kitas — feodalizmas. Kinijos Komunistų partija jau seniai nusprendė nukasti šiuos kalnus. Mes turime atkakliai vykdyti gyvenimą savo nutarimą, mes turime nepaliaudami dirbti, ir mes taip pat sujaudinsime dievą; o tas dievas—ne kas kitas, kaip kinų liaudis. O jeigu visa liaudis pakils drauge su mumis nukasti šiuos kalnus, tai argi mes jų nenukasime?”

Praėjo penkeri metai nuo to laiko, kai Kinijos liaudis nukasė pirmąjį kalną—ji sutruškino savo šalįje imperialistus ir visus jų tarnus ir išmetė juos iš Kinijos žemės. Įvykdžius žemės reformą, buvo nukastas ir antrasis kalnas—buvo suduotas lemiamasis smūgis feodalizmui, kuris daug metų laikė sukaustęs milijonines kinų valstiečių... (Tąsa 6-tam pusl.)

LITERATŪRA IR MENAS

Nauji scenos leidiniai

LMS Centras paskutiniame savo posėdyje priėmė savo dramos komisijos vienbalsį nutarimą išleisti Andriaus Skripkos dviejų aktų komediją iš Amerikos lietuvių gyvenimo "Prašvilpta Laimė".

Ši komedija, kuri su dideliu pasisekimu kelios savaitės atgal buvo suvaidinta New Yorko Lietuvių Liaudies Teatru, bus atspausdinta. Darbą atliks "Vilnės" spaustuivė.

:- :- :-

LMS dramos komisija yra gavusi visą eilę trumpų scenos veikaliukų, ypač įdomių dialogų ir monologų. Tarp jų randasi du dialogai, su kuriais lietuvių publika jau yra plačiai susipažinusi — Jono Juskos kūriniai.

Po ilgoko svarstymo dramos komisija priėjo išvados, kad tie trumpi scenos veikalai, kaip vertingi mūsų saviveikloje, ypatingai mažesnėse vietovėse, kur sunku suvaidinti didesnius veikalus, turi būti išleisti. Bet, vietoje kiekvieno veikaliuko išleidimo atskirai, nutarta išleisti monologų ir dialogų rinkinį, sąsiuvinį.

Tam rinkiniui jau numatyti keturi veikaliukai ir gali būti, kad prieš paduodant spaudai, dramos komisija pajėgs prikerkti kitus.

Manoma, kad toks trumpų veikaliukų (ir jie visi komiško žanro) rinkinys, kuris apimtų kelius autorius, bus parankus turėjimui po ranka mūsų kolonijose.

:- :- :-

Centro posėdyje ilgokai buvo svarstyta leidžiamų scenos veikalių tiražas. Kai kurie scenos nariai išskėlė mintį, kad mūsų veikalai nesuvaidina pilnos rolės, nes jie nepasiekia skaitytojų. Pas mus priprasta, kad scenos veikalus gauna grupės, teatriniai kolektyvai, kurie rengiasi arba bent svarsto galimybę veikalią perstatyti.

Bet visai mažai žmonių veikalus skaito. Bendrai imant, scenos veikalai yra puiki skaitymo medžiaga. Kai kurie sceniniai veikalai labai retai išvysta scenos lentas, bet turi daugybę skaitytojų. Taip, pavyzdžiui, dramaturgo Sean O'Casey veikalai palyginamai retai perstatomi, bet milijonai žmonių angliškai kalbančiame pasaulyje ir vertimuose yra juos skaitę. Tokių palyginimų galima duoti daugybę.

:- :- :-

Kaip dalykai dabar pas mus stovi, scenos veikalo išleidimas kartais gali atrodyti beveik betikslingų dalyku, nežinint, koks geras nebūtų veikalas, nes per kelius metus gal tik kelios grupės gaus to veikalo keliasdešimt kopijų ir tiek pat žmonių jį skaitys, neskaitant to, kiek jį matys.

Tad, LMS Centras nutarė propaguoti mintį, kad scenos veikalai yra ne tik vaidinimui, bet ir skaitymui, kad juos turėtų ir galėtų skaityti kiekvienas gerą skaitymo ir literatūros mėgėjas.

Nutarta leisti veikalus pakankamame tiraže, kad jie taipgi galėtų būti platinami kaip knygos, vietoje gulėti centro archyve. Tam tikslui nutarta leidžiamus veikalus plačiau garsinti, parduoti, ypatingai paraleliai su perstatymais.

:- :- :-

Dramos komisija dabar skaito visą eilę kitų veikalių ir dar yra gavusi pažadų iš visos eilės autorių pristatyti daugiau. Taigi, medžiagos stoka nėra. Klausimas dabar tik kokybės, ne kiekybės. Centro posėdyje ilgokai diskutuota, kaip skatinti mūsų veikalių rašytojus kurti vertingomis, svarbius klausimus liečiančiomis temomis.

Kaip to pasiekti, greitų išvadų nepadarėta, — tai jau ilgesnės perspektyvos klausimas.

R. B.

LMS News and Views

Edited by Mildred Stensler

SPRING FESTIVAL IN THE EAST

At the urging of some of the Eastern cultural groups, a two-day Arts Festival will be in the offering this Spring — MAY 14-15, to be exact.

The National Festival in Chicago, last year, stirred up much interest in such sportsman-like events. However, very few eastern artists or amateur art groups were able to make the long expensive journey.

Now, the door has been opened for an all-out Eastern Festival. Easterners make the most of it! Start preparing now!

This event will be only for the entertainment arts; that is, music, drama, recitations, readings etc. There are only a few rules:

1. You must make written notice of your intention to participate as soon as possible, either to the secretary of the 2nd or 3rd LMS dist., whose names and addresses are as below:

Mary Sukackas, 2nd Dist.
18 Hillside St.,
Worcester, Mass.

Mildred Stensler, 3rd Dist.
110-06 Atlantic Ave.
Richmond Hill, N. Y.

2. You must abide by certain regulations as to time limit of appearance, and type of material. The reason, of course, so that as many individuals and groups and as varied a program as possible can be made up for the two-day listening pleasure of participants and audience.

It is suggested generally that drama and chorus groups put on a performance of not more than one-half hour; solo artists limited to one appearance and of three numbers.

NOTE NEW ADDRESS OF LMS CENTER

Since our last writing, the LMS Center has acquired its official headquarters. An office at the Liberty Hall, first believed too small, will be made to do, to offset the expense of renting outside quarters.

Now address all LMS Center correspondence to the Secretary, (yours truly) MILDRED STENSLER, 110-06 ATLANTIC AVE., RICHMOND HILL 19, NEW YORK.

Even though I shall continue this column in the English language (so that I can express myself quicker and better), be assured though, that I can read Lithuanian, and even make a fair attempt at answering any correspondence in the same. Besides, the LMS Secretariat is really composed of three members. My co-workers, Baranik and Juska, are quite capable in that department.

:- :- :-

PAY 1955 LMS DUES

On looking over the membership records of the LMS, I find that only about 5% of the LMS member organizations have paid their 1955 dues.

Another astounding number have let their dues payments slide for several years. That obviously makes it harder for the organization to pay a large lump sum at once. So don't let that happen to you.

What's more, no interest in dues paying results in the Center not being able to publish and distribute new material. The cry for new material that has been going up recently can be stopped by the financial help in the dues-paying department.

Incidentally, on the QT, a two-act play and a group of skits are being readied for publication. They are being planned for interesting home reading, as well as for staging.

Your \$5 a year dues entitles you to

(Tąsą 4—tame puslap.)

J. BANAITIS

Salomėja Nėris: genijali liaudies poetė

Praėjusių metų lapkričio 17 d. sukako 50 metų nuo gimimo Salomėjos Nėries. Žemiau spausdiname (sutrumpintą) ta progą J. Banaičio parašytą straipsnį apie poetę. — Red.

Salomėja Nėris — viena iš labiausiai mūsų liaudies mylimų rašytojų, tarybinės lietuvių literatūros pasididžiavimas.

Jos giliai idėjinę, kovingą, dainiškai lakią poeziją su dideliu pamėgimu skaito mūsų darbininkai, kolūkiečiai, inteligentai, jaunimas. Širdį ir mintį pagauna jos poezijos posmai, trykšta kilniais tarybinio patriotizmo jausmais — artimi ir brangūs įvairių tautybių tarybiniais žmonėms. Todėl nenuostabu, kad jos daugelis eilėraščių yra virtę lyg lietuvių liaudies sakytinėmis dainomis, o pačiom skambiausiom iš jų liaudis susikūrė savo gaidas ir jas dainuoja. Liaudies meilė — tai pats didžiausias įvertinimas poetui, kurios nusipelnė Salomėja Nėris.

Ištikimoji liaudies dukra, gyvenusi savo dienas mūsų tautos istorinių posūkių ir šviesių ir laimingą gyvenimą laikotarpiu, savo įgimtu stambiu talentu, tyru jausmu, giliai sukaupia ir apibendrinta kūrybos mintimi, nuostabiai iš liaudies daininės kūrybos vystomomis poetinėmis priemonėmis savo kūrinuose sugebėjo išreikšti mūsų liaudies, jos kilniausių žmonių mintis, jausmus, troškimus, siekimus. Jos geriausiose poezijose kūrinuose, kaip skaidriuose vandens lašeliuose, atsispindi mūsų liaudies gyvenimo reikšmingųjų dienų siekimai ir kova.

Salomėja Nėris praėjo prieštarinę savo gyvenimo ir kūrybos kelią, vis labiau susimastydama dėl lietuvių tautos ateities, dėl gyvenimo ir kūrybos prasmės ir paskirties. Matydama šurpią Lietuvos tikrovę, tunkančios buržuazijos ir fašistinių vadeivų alinamą ir smaugiamą darbo liaudį, būdama dora, tauria liaudies dukra, palikdama neuito klystkeliais gyvenimo pėdas smėlyje, pasisakė:

"Jei šiandien šypsas ir tikiu gyvenimą,
Tai todėl, kad nueitą kelią nulaūžiau,
Kaip vyšnios nudžiūvusią šaką.
Sugrioviau altorių, kur melstasi amžiams,
Kur garbinta meilė ir mėlynos pasakos.
Ir tiltą į praeitį visą sudeginau".

Salomėjos Nėries gyvenimo ir kūrybos kelias yra ryškus pavyzdys, kaip geriausi lietuvių inteligentijos atstovai įsijungę į darbo žmonių kovą. Ir fašistinės vergovės metais, pilietiskai apsišprendusi poetė savo gyvenimą ir kūrybą paskyrė liaudžiai, jos kovai dėl laisvės ir šviesios ateities. "Nuo šio laiko aš sąmoningai stoju prieš darbininkų klasės išnaudotojus ir savo darbą stengiuosi sujungti su išnaudojamųjų masių veikimu, kad mano ateities poezija būtų jų kovos įrankis ir reikštų jų norus ir kovos tikslus". (1931 m.).

Ryžtingai bėgdama per lūžtantį ledą nuo praeties, kuri kaip tas pasakų devynalvis slibinas plėšrojo, kad tik iš savo voriškių nagų nueislietų poetės į naujo gyvenimo krantą, Salomėja Nėris, išgyvendama sunkius vidinius prieštaravimus, vis labiau politiškai sąmonėja, bręsta jos pažiūros. Ir jos to meto kūryba, kaip liepsnoje grūdinamas plienas, vis labiau apsisalo, vis skaisčiau ima blizgėti realistiniais, liaudies gyvenimą atspindinčiais atspalviais, tampa vis aštresniu poetiniu kovos ginklu.

Poetės tvirtą tikėjimą liaudies šviesiu rytojaus gyvenimu ryškiai rodo 1931 m. išspausdinti Maskvoje leidžiamame

"Priekalo" žurnale eilėrašciai, kurių viename "Akmenys ir plytos grūvė" Salomėja Nėris, regėdama trokštamą Lietuvos ateitį, rašo:

"Laisvam krašte iš geležies ir granito
Statysim sau gatves ir neskaitomus
namus,
Tad nebebus nė vieno parazito,
Nės žemė, miestai, fabrikai bus mūsų".

Nelegaliame studentų leidinyje "Aurora" 1933 metais išspausdinamas jos eilėraštis "Keturiems", skirtas nepalaužiamoms kovotojams-komunistams, atidavusiems savo gyvybę už Lietuvos darbo žmonių išsivadavimą. Kūrybiniu žodžiu ir darbais mylėdama tėvynę, ji įstoja į nelegalią "Raudonosios pagalbos" organizaciją, dalyvauja slaptuose kuopelės posėdžiuose, renka aukas fašistinio teroro aukoms, politiniams kalinams, kovoja prieš fašizmo grėsmę. Tiesa, fašistinei diktatūrai slepiant, cenzūrai gniaužiant bet kurį pažangų balsą — to meto poetės viešai spausdinamoje kūryboje šalia tokių ryškių eilėraščių, kaip "Dvidešimt su", "Mano mažoji geiša", "Visur aš ją matau", "Pavasaris kalėjime", suskamba gaudžios — diemėdžiū pražygdėjimo lyrinės nuotaikos.

Atkūrus Tarybų valdžią Lietuvoje, visa jėga atsiskleidė ir subujojo poetės stambus kūrybinis talentas. Šalia P. Cvirkos, V. Montvilos ir L. Giros ir kitų rašytojų, Salomėja Nėris stovėjo pirmose gretose tų, kurie visą savo talentą atidavė išvaduotai liaudžiai.

Pirmieji Salomėjos Nėries laisvo gyvenimo sąlygose parašytieji kūriniai buvo skirti mūsų liaudies, amžiais nešusios socialinės ir nacionalinės priespaudos junga, išvaduotojai, Tarybų Sąjungai.

Poetė — pilietė ir patriotė šiomis reikšmingomis lietuvių tautai dienomis,

(Tąsą 4—tame puslap.)

May Stevens kūrybos parodoje

Praėjusį šeštadienį turėjome garbės dalyvauti May Stevens (Mrs. May Baranik) tapybos parodos atidaryme. Ji turi užėmusi visą vieną Galerie Moderne kambarį. Įspūdis labai jautus ir gražus. Pati May Stevens priiminėjo svečius. Kiekvienam paspaudė dešinę ir kiekvienam surado draugišką žodelį. Ji tokia gyva, vikri, be jokio pasipūtimo, kuriuo, kaip žinia, suseraga tūli daug mažiau nuveikę ir nė maža dalmi tiek nepasižymėję menininkai. Parodos atidarymas buvo sėkmingas, nes ją aplankė nemaža grupė svečių.

Nesisiūsi čionai gilintis į May Stevens šioje parodoje išstatytus kūrinius, nes, nebūdamas tapybos meno kritikas, vargiai pajėgčiau juos tinkamai pasverti. Aš, kaip ir daugelis kitų vidutinių amerikiečių, tapybą sprendžiu pagal, taip sakant, "akį". Man patinka tas, kas aišku, realu, patrauklu, kas ką nors pasako bei parodo. Betgi puikiai žinau, jog tapybos mene yra daug kas gilesnio. Būtų gerai, kad šios gabios menininkės kūrybą kas nors, daugiau nusimanąs apie tapybos meną, plačiau apibūdintų.

Į mane jos kūryba, bent jau šioje parodoje išstatytų eksponatų dauguma, padarė gilų ir malonų įspūdį. Jos kūrinių "We Love Our Children Dearly", "Boy with Toy Bird", "Girl With Pigcons", "Black Bull" arba "River Front" yra tikrai meniški. Jie gyvi, jie ką nors pasako, jie kalba į tave, sukelia jausmus, duoda darbo vaizduotei.

Šis May Stevens pasirodymas su savo kūryba vienoje iš New Yorko dailės galerijų yra labai svarbus reiškinys jos tolimesnei kūrybai. Nė kiek neabejoju, jog tai nebus pirmas ir paskutinis pasirodymas. Nežinau, kaip į jos tapybą pažiūrės ir kaip tą tapybą įvertins komercinės spaudos kritikai. Kaip žinia, jie nesisukubina jaunus dailininkus pasitikti išskėstomis rankomis. Bet neigi tai svarbiausia. Svarbiausia, kad, štai, mes turime jauną, talentingą dailininkę, kuriai lemta netolimoje ateityje užkariauti sau garbingą vietą tarpe Amerikos tapybos meno meistrų. Man taip atrodo. Aš linkiu jai geriausio pasisekimo visose tolimesnėse pastangose.

Salietis

Cleveland, Ohio

L.D.S. 55 kp. reikalai

Minėtos kuopos metinis sus. įvyko sausio 5 d., kuriame buvo išduoti visi metiniai raportai. Iš raportų paaiškėjo, jog 1954 metais mirė 3 kp. nariai ir į jų vietas įrašyti 3 nauji, bet keletas išsibraukusių narių padaro kuopoje trūkumą, kas reiškia šiais metais priėsis daugiau padirbėti, kad tą trūkumą užpildyti.

Finansiniai kuopos iždai, apmokėjus valdybos algas ir išlaidas, irgi žymiai sumažėjo, be to, šiais metais įvyko ir L.D.S. seimas, kuriame 55 kp. turėjo pilną delegatų skaičių, kas irgi kp. iždą gerokai patušino, tačiau tai nėra nepataisomos problemos. Kuopą surengs vieną kitą pramogą ir visa padėtis pastaisys.

L.D.S. 55 kp. pramoga

Kuopa išrinko iš 5-kių narių rengimo komisiją ir šiai komisijai jau turi viską pasiruošusi prie šaukus vakarienės, tik pageidauja, kad visi kp. nariai, taipgi pašalinę publiką, tikėtus įsigytų iš kalno, kad rengėjai žinotų dėl kiek svečių maisto pagaminti. Tikėtus gaukite pas komitetą arba LDS klube. Kaina \$1.25 ypatai.

Vakarienė įvyks šeštadienio vakare, sausio 29 d. klubo svetainėje, 9305 St. Clair Ave. Pradžia 6 val vakare. Po vakarienės teisės šokiai.

L.L.D. 190 kp. reikalai

Pereitame kuopos sus., kuris įvyko gruodžio mėn. peraitų metų, virš 20 narių pasimokėjo duokles už 1955 metus, taipgi jau keletas narių tai padarė po susirinkimo. Tai yra geras ženklas, kad nariai nevilkindami mokasi duokles. Sekantis kp. sus. nutarta laikyti penktadienio vakarę, vasario 4 d. Visi kp. nariai tai įsitęykite ir atsilaukykite, taipgi dar nevisi kp. nariai pasimė 1954 metų kvietimą "Amerikos Prezidentai." Atsilaukite į susirinkimą pasimokite knyga ir kartu pasimokėkite jūsų duokles už 1955 metus.

Pereitame sus. išrinktoji pramogos surengimo komisija jau darbuojasi ir mūsų pramogai pasirinkta vas. 12 diena. Visas smulkmenas apie šią pramogą išgirsite iš rengėjų sekančiame kp. sus., vas. 4-tą dieną.

Koncerto rengimas

Kaip pirmiau jau buvo pranešta, kad yra susidariusi skaitlinga kom. koncerto surengimui, tai teko nugarsti, jog diena tam pasirinkta balandžio 24 d.

Programos pildyme dalyvaus visa eilė iš Chicago dailininkų, na, o reikia pasakyti, jog turime keletą gerų solistų ir vietinių. Taigi jau iškalno galima spręsti, jog koncertas bus vertas pamatyti ir pasiklausyti. Dabar tik reikia laukti oficialių iš rengėjų pusės pranešimų.

J. Z.

Policistų įtarė esant dalyviu abortų grupės

Policijos viršenybė suspendavo iš pareigų policistą Joseph F. Stewart, 28 metų, Kaitina, kad jis su slauge Mrs. Florence Cavalluzzo ir daktaru Hugo Francese suokabliavo vykdyti abortus.

Jie visi areštuoti po to, kai Port Chester gyventojas Mrs. Adela Miazga apsikundė, jog ji sumokėjusi \$800 už nelegalę operaciją, o paskui iš jos iškauliję \$2,000 už neva medikališką "trytmentus".

Pirmesniame panašiu klauksimu skunde buvo suspenduotas iš tarnybos ir jaunojo policisto tėvas, detektivas Valentine J. Stewart, taipgi Bronx gyventojas. Abu sakėsi nekalti, laukia teismo.

POLEMIKA IR KRITIKA

ATVIRAI KALBANT

Rašau apie Susninkų Jurgio tą neva jo parašytą veikalą "Lietuvos Sūnus Išėvis", kuris per Laisvę keičia mėnesius vargino Laisvės prenumeratorių.

Tame jo rašte pilna visokių nesąmonių. Maniau parašyti sveiką ir draugišką kritiką, bet pasirodė Eks-Mainierio teisingas raštas per du Laisvės numerius, kuris išaiškino S. Jurgio visas klaidas, kokias jis parašė apie mainų tvarką ir darbo sąlygas. Tilpo ir Laisvės redaktoriaus R. Mizaros tėviškas pamokiniškas ir patarimas S. Jurgio daugiau studijuoti ir mokytis teisingai ir taisyklingai rašyti. Maniau, kad jam ir užteks, lai sau S. Jurgis mokinasi, gerą lekciją gavęs. Na, ir kam būtų reikalo tą draugą kedenti ir kritikuoti jo visas neteises ir besikias petyras! Bet kas tau! Jis ir vėl puolėsi "aiškinti" svetui, net per tris Laisvės numerius, ir niekinti Eks-Mainierio parašytą sveiką jam kritiką, už kurią S. Jurgio reikėjo tik padėkoti už išaiškinimą Jurgio padarytų klaidų.

S. Jurgis Eks-Mainierį bando pašiepti "mainierėliu," bet ta pašaipa neverta nei sudulio cento. Eks-Mainierys, išdirbęs apie 20 metų mainose, žinojo, ką rašo ir sako. Aš jo kritiką pripažįstu bešališkai teisinga. Bet S. Jurgis, niekindamas Eks - Mainierį, matyt, visai nežinojo, kad Eks-Mainierys yra straipsnių ir apysakų rašytojas ir poetas, daug aukštesnio kailibro už jį. Atsidėkojant Eks-Mainieriui, S. Jurgis dabar va ką jam užgiedojo: "Jeigu aš tave, Eks-Mainieri, rytoj sutikčiau gatvėje, tai tau daug steiko reikėtų akims gydyti, ir į tarpkojį įspirčiau..." Jis taip viešai rašo Laisvės num. 251. Jis Eks-Mainierį pasigavęs gatvėje primušty ir suspardytų. (Mes manome, jog tai buvo S. Jurgio juokas įterpta, sekančią Trumana. — Red.)

Senas Vincas Vilnyj rašo: "Sesninkų Jurgio kūriny, neseniai per Laisvę perleistas — Lietuvos Sūnus Išėvis — ir jo pergyventi bruožai pusėtinai apipiešioti net kelių lygiai kritiku. Teko girdėti, kad tą Susninkų Jurgio kūrinių kas nors dar ir taisė — fiksinu. Jeigu tas tiesa, tai dabar kyla klausimas: kas už tą kūrinių atsako prieš kritikus — kūrinių autorius ar fikseris?"

Aš nesuprantu, kam čia S. Jurgio reikėtų šiaušti ir smarkaut. S. Jurgis, rašydamas tą savo raštą, eikvojo dienas ir naktis, bet pats nežinojo, kaip jį reikėtų užvardinti: gal apysaka, o gal būtų geriau atsiminimai, bet ant galo žmogus sugalvojo: lai būva Lietuvos išėvisio biografija. Bet Laisvės redakcija pastebėjo, kad biografijos ne taip rašomos. Ot, tau, Jurguti, ir devintinės!

Aš myliu skaityti apysakas, bet tos apysakos turi būti teisingos ir faktiškos; man teko skaityti: P. Cvirkos, R. Mizaros, Seno Vinco ir A. Bimbos Amerikos Prezidentų biografijas, ir kt.

Dar žodis kitas: S. Jurgis ir Jurgis R. tai dvi as-

bos, bet vienas dievas. Lai būtų buvęs vienas S. Jurgis ir būtų buvę daug populiariškiau. S. Jurgis parašė, kad anas Jurgis R. Lietuvoje pas buože laukus akėjo su šešiais staininiais arkliais ir pats vienas juos visus suvaldė. O čia, Amerikoje, dirbdamas kalėjimo ūkyj, negalėjo suvaldyti vieno paprasto kuino. Tai kur čia logika? Jurgis R., gyvendamas pas tūlą jauną šeiminkę kaipio burdingiečius, jį savo miegrūnyje pilnai išnaudodavo, bet kai buvo patrauktas į teismą už neva vedimą kokio ten streiko, tai ta pati jauna šeiminkė prieš jį teisme liudijo. Matyt, Jurgio R. būta "skačmano" — išnaudoti jį už dyką: Jurgis R., patapęs turčium, leido savo palociuje laikyti susirinkimus unijiniams vadams ir darbininkams. Bet vieną kartą tokį susirinkimą policija išvaikė, o patį Jurgį R. nuvežė į nuovadą. Jurgis R. jiems visiems ir policijos viršylos išrietė spyčių, o tie tik tai spoksojo, nosis nukorę. Tuo kart Jurgis R., apsisukęs, kepurę pakreipęs, išmaršavo namo į savo palocių. Tokiai pasakai nei mažas vaikas negalėtų tikėti. Arba va, kaip Jurgis R. angliakasyklose prie darbo buvo užverstas nuo galvos iki kojų "rakais" ir aštriais "sleikais," tai kiti darbininkai su kūjais daužė tuos juodus akmenis, iki išliuosavo vargšą Jurgutį, visai mažai sužeistą. Stebuklai ant stebuklių. Tam gali tikėti tik tai tas, kuris nėra visai matęs mainų ir tų sunkių mainose darbų.

Grinorystės laikais, 1906 metais, aš pats dirbau pusmetį Serantono mainose, kirsdamas mažas "sleikas," ir tik per plauką kuone nukirto man visą ranką, — taip kitas mainierys man paaškino. Nutrenkiau pikį ir spatą ir tą pačią dieną prasišalinu nuo mainieriškių darbų, bet ir nieko nepralaimėjau. Su laiku išmokau kitą amatą.

Už šias labai trumpas pastabas, tikiu, draugas S. Jurgis nesupyks ant manęs tiek, kiek jis supyko ant Eks-Mainierio.

Laisvės veteranas

Laisvės Redakcijos pastaba. Rašini trumpinome ir švelninome. Mums atrodo, jog šiurkštumai diskusijose nereikalingi. Be to, nėra nusidėjimas bet kuriam rašytojui duoti savo raštą kitam, daugiau už jį nusimančiam rašytojui, taisyti.

Montello, Mass.

Jau seniai serga W. Gečius. Buvo pasidavęs liginėn. Pabuvęs ten 10 dienų, grįžo į namus. Dabar sakosi jaučiasi geriau.

—:—
Elsie Zaleckaitė su savo bosais išvažiavo į saulėtąją Floridą, o mus paliko čia šaltį kėsti.

—:—
Martynas Kemzūra, pirmiau buvęs Liūosybės Choro narys - dainininkas ir Laisvės skaitytojas, sunkiai serga Goddard Hospitalyje.

G. Šimaitis

Su pradžia metų pranešame biznieriams, kad Laisvės spaustuvių gali padaryti biznieriams kalendorius 1956 metais.

Daugiašakis Dainininkas

Šiemet sukanka 29-ri metai, kai rusų baritonas Georgas Cechanovskis pradėjo dainuoti New Yorko Metropolitan Operoje. Tuo požiūriu jisai yra seniausias tos augštojo meno istaigos dalyvis. Jisai moka apie 110 operinių rolių. Tiesa, jisai nevaicina "žvaigždinių" vadovaujamų rolių, bet jų dauguma bei gausumu — jisai toli pralenkia kitus operos personažus. Dažnokai jam tenka dainuoti keturiuose ar penkiose operose per savaitę. O būna operų, kuriose Cechanovskis vaidina dviejose, ar net keturiuose, rolėse (pav. "Antrea Chenier", "Meistersinger", "Romeo ir Juliet", etc.). Tai tikrai nepaprasto gabumo ir plataus masto dainininkas!

Georgas Cechanovskis yra kuklus ir labai mandagus būdo artistas. Pirmojo pasaulinio karo metu jisai buvo vieno rusų torpedinio laivo kapitonas. Tai gi išrodo, jog ir karys jisai turėjo būti ne paskutinis. Dainuoti jisai pradėjo būdamas 8-rių metų amž. Peterburgo vaikų chore. Dainos meno nuo pat mažens jį mokė jo motina, kuri, kaip Mme. Sofija Cechanowska, buvo Peterburgo Imperialinės Konservatorijos dainavimo klasių vadovė. Senutė dabar jau turi 92 metų amžiaus, bet vis dar pajėgia sūnui pianu akompanuoti.

G. Cechanovskis moka net keletą Europos kalbų. Jisai laisvai dainuoja rusų, vokiečių, prancūzų, italų ir anglų operose. Užklaustas, kokia rolė jam geriausia patinka, artistas atsakė, jog Silvio vaidmuo "Pajacuose" yra jo mėgiamausia partija.

G. Cechanovskis žino kiekvienas Metropolitan Operos lankytojas. Šios suakties proga, plačiai apie jį rašė New Yorko amerikonių spauda.

Lietuviai šioj augštojo meno istaigoj Metropolitan, kažkodėl ilgai neišsilaiškoko. Anna Katkauskaitė išbuvo ilgiausiai, apie 10 metų. Paulina Stoškiūtė išbuvo tris metus ir Algirdas Brazis, rodos, du ar tris. Didžiausio pasisekimo turėjo Stoškiūtė — ji visuomet dainavo vadovaujamos rolėse. Šiuo metu Metropolitan Lietuvių nėra nei vieno. Naujakuriams (dipukams), buvusiems Kauno operos dalyviams, ton istaigon patekti nepavyko, nors daugelis jų ir bandė tai pasiekti.

Dipukas

Salomėja Nėris

(Tąsa nuo 3. puslapio)

naudojo gyvenimo statybos dienomis, savo giliai išjaustais ir talentingais kūrniais atsiliepią ir svarbiausias tarybinio gyvenimo keliamas temas. Ji vėl grįžta prie kovotojų už Tarybų Lietuvą temos ir rašo aištrinę poemą "Keturi", kurios fragmentuose apdainuoja revoliucionierių kelią.

Prasidėjusį Lietuvoje tokį didelį, tokį gražų gyvenimą staigiai nutraukė fašistiniai barbarai, klatingai užpuolę Tarybų šalį.

Tarybinė liaudies pakilo į žūtbutinę visaliaudinę kovą. Tomis rūšiomis dienomis, kai buvo sprendžiamas tautų ir viso pasaulio likimas, kai tėvynė — frontas ir užnugaris — gyveno vieningais siekais, troškimu nugalėti kraugerį prieši, eiliniai žmonės rodė neapsakomus didvyriškumo pavyzdžius, — karo ugnyje grūdimosi ir Salomėjos Nėries poetinis balsas. Ji nuo pirmųjų karo dienų tapo rūšios kovos ir būsimosios pergalės poetė. Lietuvės poetės sukurti posmai drauge su rusų, ukrainiečių ir visų tarybinių tautų rašytojų posmais kovoja už didžiąją pergalę. Subrendusio talento poetė, dainuojanti visaliaudinį rūstį, kilnų kovos ryžtą, sukeliantį savo liepsningais posmais šventą neapykantą priešams, numatant viltingą pergalės rytą — Salomėja Nėris tampa visos tarybinės liaudies pripažinta ir branginama poetė.

Jos karo metais parašytuose kūriniuose trykšte trykšta kilnus patriotizmo jausmas. Liaudies poetė dainavo tai, kuo gyveno tarybinis žmogus, nes jo mintys, jausmai ir siekimai — jos pačios buvo giliai išgyventi, išjausti. Jie buvo visaliaudiniai. Todėl jos skaidrion ir tyron lyrinėn poezijon suldydinti jausmai ir mintys, atliepdami tarybinių žmonių jausmus ir mintis, išsakydami juos, įgavo visuotinumą.

Plati ir įvairiaspalvė Salomėjos Nėries karo metų tematika. Ji apėmė visus pagrindinius tarybinio žmogaus to meto išgyvenimus, darbus ir žygius. Jos daugelis eilėraščių pasiekia nuostabaus, tobulo turinio ir formos darnumo. Tokie eilėraščiai, kaip "Sakalai broleliai", "Partizanai miškuos", "Dnepro sūnus", "Mano eilinis", "Negesk, žiburėli!", "Ateik", "Grįšiu", "Tavęs aš laukiau", "Prie Stalingrado", "Sesuo žydrijoji Vilija", "Lietuviai", poema "Mama, kur tu?" ir eilė kitų — tai mūsų poezijos tikri perlai.

Dar karo metais (1943) išleistą poezijos rinkinį poetė giliai prasmingai pavadino vienu iš savo geriausių eilėraščių, pavadinimu "Dainuok, širdie, gyvenimą".

Žmogus poetė, užsigrūdinusį karo sunkių išmėginimų žaidre, su dar neregėta visoje lietuvių literatūroje menine jėga išreiškia suldydintą ir posmus gilių optimizmą, gyvenimo teigimą, tarybinio gyvenimo priešams rūstų pasmerkimą.

Ir poetė, kaip lakštingala, negalinti nečiulbėti, pergalingai besibaigiančio karo metais, jau dainavo būsimą taikos pavasario gyvenimą.

"Tegu griuvėsių akys dar negyvos
Te vieškeliai išmalti ir duobėti,
Ir kvapas parako, lavonų
Dar tebetvyro ant pilkų dirvonų

Išlyginsim kelius, užsėsime laukus,
Gimtasis židiny bus vėl jaukus.

O aušros vasaros — ankstyvos
Mūs darbštumu turės stebėtis".

Bet, deja, mūsų įžymioji poetė, pasveikinusį jau išvadotą tėviškę, taikos pavasarį kūrėbinu žodžiu — eilėraščių "Būk sveikas!", pakasta ligos, taip anksti užgeso. Nutriko jos turiningas ir kūrybingas gyvenimas.

Salomėja Nėris mums paliko gilios idėjinės minties, meistriškos formos, kovingai liepsnjančią, širdies krauju parašytą poeziją.

Salomėja Nėris, būdama giliai nacionalinė poetė, yra drauge ir daigianacionalinės tarybinės liaudies poetė.

Koketė

Koketės akys klatingos,
Kaip jūros gelmės paslaptingos,
Vilioja ir baugina tuo pačiu žvilgsniu...
Nes ji tyčiojasi iš savo meilės aukų.

Sypsena jos žavi ir nekalta,
Bet siela jos bejausmė — šalta...

Ji kvatojas, kai kenčia meilūžio širdis,
Kai žusta paskutinė jo meilės viltis.

Eisena jos lengvutė ir grakšti,
Bet širdis jos laukinė — žiauri...

Savo pažadus ji užmiršta greitai
Ir nuotikių naujų, ji ieško amžinai.

Spaliūnas

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

all LMS publications of the year free, and 25% discount on all other purchases from the LMS.

THE AMERICAN LEGION AND THE LIBERAL ARTS

Recently, Dr. J. Conrad Seegers, president of the Muhlenberg College at Allentown, Pa., announced that the college will drop the "Chaplin Festival", a part of their fine film series.

Chaplin films have always been a part of the school's "Great Films of Yesterday" Series that they have been showing free to the local people.

Why was Chaplin dropped all of a sudden?

According to the N. Y. Times reporter, "at the hequest of Herbert Paul Lentz of the American Legion Post 29".

I'm sure the word used by Lentz must have been much stronger than "request" to close the showing of movies of a comedian, at present, not politically sanctioned.

We can forseer a quick end to the college's "Great Film" series, as the Am. Legion's list of undisrables keeps getting longer and longer.

Fortunately for the youth of America, some college presidents are not being intimidated — witness the packed auditorium at City College of New York when Paul Robeson was invited there to perform and express his personal views.

Labai Naudingos Knygos Parduodamos Nužemintom Kainom

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina \$2.00. DABAR TIK \$1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina \$1.50. DABAR TIK \$1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Prisikėlusi Lietuva

Parašė Antanas Bimba, kaip po karo aplankė Lietuvą, puslapių 224, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

POEZIJA

Prošvaistės

Jono Kaškaičio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija. 256 puslapių, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Ušnyinė

Teofilias Tilvyčio gražiausia kūryba, sielą žavėjanti poema, puslapių 160, kaina \$1.50, DABAR TIK 75c.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

APYSAKOS

Kelias į Laime

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspudinga, kai nekartą giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Mortos Vilkenės Divorsas

Tai apysaka, kuri veda istoriniu keliu Amerikos lietuvių kultūrinio, ekonominio ir politinio gyvenimo. Parašė Mikas Rasoda—Mizara, puslapių 314, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Ūkanos

Jaunb lietuvių pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyninis gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Šliuportarniai

Dr. Jono Šliupo gyvenimas, jo darbai dėl lietuviybės ir kovos už laisvamanybę. Puslapių 650, kaina \$5.00, DABAR TIK \$4.00.

KNYGOS APIE SVEIKATĄ

Sveikatos Šaltinis

Daug naudingų patarimų apie sveikatą, nurodymai kaip gelbėtis pasireiškus kokioms paprastoms ligoms, kaip jas pažinti ir būdai jų pašalinimui. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 352. Kaina \$2.50 (nėra nuolaidos).

Kaip Būti Jaunam Net ir Senatvėje

Patarimai senyviams žmonėms kaip užsilaikyti, kuomi maitintis, kad būtų sveiku ir gyventi ilgą amžių. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, puslapių 62, kaina 50c (nėra nuolaidos).

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

Nurodymai kaip gelbėti susižeidus, apslabus, staigiai vidurius apsirgus nėsant galimybės greit gauti daktaro pagalbą. Paduodama daug receptų. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 128, kaina \$1.00, DABAR TIK 60c.

Visos aukščiau suminėtos knygos gaunamos Laisvės knyggyne. Kartu su užsakymais prašome prisiųsti ir pinigų.

LAISVĖ

110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill, N. Y.

Newark, N. J.

Palaidota Katrina Stelmokienė

Laisvė jau buvo rašyta, kad sausio 16 d. mirė Katrina Stelmokienė (per klaidą buvo pažymėtas vardas Ona).

Ji pastaruoju laiku buvo sunkiai sirgusi ir mirė ligoninėje nuo širdies ligos. Buvo apie 65 metų amžiaus.

Jos kūnas buvo pašarvotas People's Burial šerminėje, 84 Broad Street. Trečiądienį, sausio 19 d., įvyko jos laidojimas. Didelis skaičius jos draugų ir pažįstamų palydėjo ją į Hill Rose kapinių krematoriumą, kur jos kūnas buvo sudėgintas.

Ji laidojimas buvo atvykęs jos sesuo L. Borisienė su dviem sūnais iš Mt. Carmel, Pa.

Velionė paliko nuliūdime

savo vyrą Motiejų Stelmoką, dukterį Oną, seserį ir žentą Fred Eicke.

Krematorijoje trumpai pakalbėjo J. Siurba apie velionės gyvenimą ir atliktus darbus visuomeniniam veikime.

Katrina Stelmokienė buvo linksmas ir draugiškas būdo moteriškė. Ji buvo narė LDS 8 kuopos.

Koresp.

BINGHAMTON, N. Y.

Perskaičiau korespondenciją iš Rumford, Me., tilpusią Laisvėje praeitų metų gruodžio 24 d. Mano kaimininkom S. Kaladzinskienė ir K. Kaulaičienei (Steponavičiūtėms) parūpo, kas atsitiko su Navalinskienė. O gi nieko tokio svarbaus. Atnaujinau keliolika Laisvės prenumeratų ir k-

liolikai užrašiau A. Metelionio knygą "Apie, Dievus ir žmones." Dar ir keletą dešimtų dolerių aukų pasiūčiau gėlims tikslams. O kai mano amžiu, tai "perdaug persidirbau."

Prašau Rumfordietį pranešti mano kaimininkom, kad ne visai dar prastai yra su mačim. Dabar norėčiau žinoti, ką mano kaiminikos veikia, ar daug yra pasidarbavę apšvietai ir demokratijai? To neteko spaudoje pastebėti. O gal jos veikia patylikais?

Jūs, Rumfordietį, sveikinu už aprašymą per Laisvę jūsų mieste vykstančių įvykių. Rašykite daugiau.

Josephine Navalinskienė

Jei jūs norite parduoti namą ar būtinai, paskelbkite Laisvėje, parduosite greit. Už paskelbimą kaina žema.

Elizabeth, N. J.

G. Kazlauskas nesijautė gerai jau keletas mėnesių, bet vis nepadavė. Vienok dabar jau turi gulėti lovoje. Daktaras tyrinėja, bet nepasako, kokia jo liga. Ligonis kosi, Randasi namie, 759 Pennington St.

J. Sabanskį išvežė į Bonnie Burns Sanatorium, Scotch Plains, N. J., ištyrimui jo ligos, nes jis taipgi kosi.

P. Saulis jau virš metų kai būna toje pačioje ligoninėje, bet jis atrodo gana gerai. Buvo atvažiuojęs į Elizabeth laikė švenčių. Užsimokėjo duokles visose organizacijose, kuriose priklauso.

KITI LIGONIAI

K. Meškauskas ir jo žmona, pasimainydami, turi eiti į ligoninę. Jo žmonai buvo padaryta operacija ant abiejų akių. Po laimingos operacijos, pasveikė ir jau gali skaityti. Bet už kiek laiko K. Meškauskas turėjo eiti į ligoninę. Padarė keletą savičių, bet dar nesijaučia gerai. Jų antrasis: 216 Linden St., Elizabeth, N. J.

Linkiu visiems sergantiems greitai pasveikti ir vėl sykiu dalyvauti mūsų parengimuose. Taipgi būtų labai malonu, kad draugai aplankytų savo draugus ligonius.

K. Vajininkas

HILLSIDE, N. J.

Mirė Juozas Zeikus, sulaukęs 72 metų. Palaidotas 11 dieną sausio, Linden krematorijoje, laisvai, palydėtas didele būrio draugų ir pažįstamų. Sirgo jau keleri metai, namie, prižiūrimas draugės žmonos ir visos šeimos.

Paliko nuliūdime žmoną Magdalėną, sūnų Juozą, dukterį Moniką, 2 anūkus ir žentą B. Kazakevičių. Sesuo ir proliai mirę seniau.

Iš Lietuvos—Oskasvilių kaimo, Marijampolės apskrities, į Ameriką atvažiuojo 1921 m., į anglių kasyklas Minersville, Pa.

Zeikai visada dirbo pirmieji kasyklose. Dainavo choruose, dalyvavo teatruose, visą laiką buvo linksmi. Užaugus sūnui ir dukteriai turėjo savo orkestrą, gražino visuose laisvųjų piknikuose ir parengimuose. Priklausė visose laisvosios organizacijose, neatsilikė niekur nuo aukų. Sūnus ir dukterė, gerai išmokinti lietuviškai, iki šių dienų su laisvais žmonėmis draugauja.

Daug metų išdirbęs anglių kasyklose, nusipirko nuosavą ūkį. Farmeriavo, dirbo ūkį 25 metus. Vėliau persikėlė į New Jersey pas dukterį į Hillside, N. J. Čia gyveno iki išsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

Stai, kur įvyko didelė klaida, dėl kurios daug draugų nežinojo, negalėjo dalyvauti laidojime. Nežinau, kas kaltas. Pranešime apie jo mirtį Laisvėje pavardė padėta Žitkus. Laidojimo diena vietoje 11 sausio, parašyta 12 sausio. Labai daug jo draugų ir pažįstamų nežinojo, kas mirė ir kada laidos. Kitame numeryje klaida pataisyta, bet jau per vėlai.

Sia liūdina valandą Magdalėnai Zeikienei, jos sūniui, dukteriai ir visiems giminėms velionio draugai reiškiamė didžiausią užuojautą.

J. Žilionis

Montello, Mass.

Draugiškas vakaras Laisvės reikalais ir paskaita apie sveikatą, kurią paruošė Dr. F. J. Borisas, įvyko šeštadienio vakare, sausio-Jan. 22 d., Lietuvių Tautiško Namų salėje, pradžia 7:30 val. vakare. Paskaitą skaitys vietinė atsizymėjusi veikėja. Taipgi bus aiškinama kaip išvirti "Alfalfa", arbata, kuri palengvina skausmus nuo artrito.

Vėliau turėsime užkandžių, biskvitų, gėrimų, salčių pasilengvinimui. Tai bus pirmas šiomet draugiškas susijimas. Kviesiame vietinius ir iš tolimųjų kolonijų atsilankyti, visi būsite patenkinti.

Rengia L.L.D. 6-ta kuopa

DETROIT, MICH.

10,000 Ford UAW narių yra ant pensijos

Godfrey J. Wolfe, 65 metų, pasitraukė nuo savo darbo Ford Rouge įmonės sausio 10 d. išdirbęs 31½ metų toj kompanijoje. Sulg UAW-CIO pensijų plano, Wolfe yra narys lokalo 600 ir gaus \$52.50 mėnesį kaip kompanijos pensijos, plus social security. Planas jam duoda \$1,000 apdraudimo per kompaniją. Jis buvo 10,000-nis ant pensijos.

Virš 90% Fordo UAW pensionierius yra pasitraukę dėl amžiaus. Apie 8½% yra pasitraukusių iš nesugalvėjimo ir jie gauna abetalį mėnesiui \$79.

Seniausios Fordo UAW pensionierius yra 91 metų amžiaus. Abetalas amžius pasitraukusių Fordo darbininkų ant pensijų yra 70.

Nacionalė unija pasitraukusiems buvo surengus žiemos švenčių parę, kuri įvyko gruodžio 29 d. Atsilankė virš 8,000. Jie sėdėjo ramiai, išrodanti pavargę, kuomet Hollywood menininkai, muzikantai, akrobatai ir kitoki laikė tvirtovę ir paplojo, kai programos vadeiva užkomandavo. CIO prez. Walter P. Reuther užėjus ant platformos, jį sutiko entuziastingai, o ypatingai jam pasakius, kad jis tikrai gaus jiems (sudėjus krūvon kompanijos pensiją ir social security) \$200 į mėnesį. Ir pridėjo, kad jaunesnieji unionariai neįvertina tas sunkias kovas, kurias jie turėjo vesti laimėjimui unioninės sudarties, alų pakėlimui ir pagerinimui darbo sąlygų, bet to viso jis nėra pamiręs.

Svetainėje buvo pristatyta užkandžių stalai su kepta vištiena, bulvėmis, salotomis, pagaliai, soda ir alumi. Kai mitingas pasibaigė, kurie gavo spalvotą programą, tiems buvo duota dovanėlės ištaisyta višta ar dviejų svarų skrynutė saldinių. Gavusieji baltą programą negavo nieko, bet atsiminė Reutherio žodžius:

—Jūs nieko negausite be kovos. Kovosime už pensiją \$200 mėnesiui.

Fordietis

KRISLAI

(Tas iš pirmo pusl.)

socialistinė santvarka. Tas tik parodo, kad per tą neilgą laiką dar ne visi žmonės yra pilnai perauklėti, išmokyti gyventi gražiai ir padoriai. Pasirodo, jog tai labai ilgas ir sunkus procesas. Svarbu, kad prie to einama, to siekiama.

Mūsų klerikalai pradeda nebesusikalbėti su popiežiumi. Popiežius Pijus XII savo paskutinėje enciklikoje aiškiai ir atvirai kalbėjo apie taikų sugyvenimą tarpe socializmo ir kapitalizmo. Jis sakė, kad atmetimas tokio sugyvenimo reikštų viską naikinantį karą. Karo gi joks sveiko proto žmogus neieško ir nenori.

Tos mintys nepatinka nei Draugui, nei Darbininkui. Jie, tiesa, pacituoja popiežiaus mintis, bet tuoju užrėkia protestu prieš visus, kurie už tokį sugyvenimą kalba.

Pora dienų atgal šioje vietoje rašydamas apie Amalgamitų rūbsiuvių unijos 40 metų sukaktį, pastebėjau, kad abudu pirmieji unijos steigėjai, Sidney Hillman ir Joseph Schollossberg, jau yra mirę. O turėjo gi būti, kad Hillmanas yra miręs, bet Schlossbergis, nors jau labai, labai senas, tebegyvena. Ir tebejudą.

Šis tas iš ligoninės

Rašo Vincas Kazlauskas

(Taša)

Ketvirtadienis, gruodžio 9-ta. Visiems davė valgyti. Viskas tarška, barška, o man valgyt neduoda. Taip reikia, taip turi būti, skandalytis negalima.

10:30 ryto atvažiuoja stalias, kurį tvarko diktas vyras. Paklausia — ar gali užlipti ant šio vežimo.

—Galiu.

Paguldė aukštelininką. Pagalvės nėra. Užmauna baltas rankoves iki kelių, suriša, kad nesmuktų. Užkloja baltą užklode. Na ir važiuojame.

Keltuvas sustoja. Įveža mane į didoką kambarį ir palieką. Nėra nė gyvo žmogaus. Viskas tyku. Ten palaukiau apie dešimtį minučių. Girdžiu: atžingsniuoją. Kas tai paima, veža mane toliau, į kitą kambarį. Girdžiu, suminėjo mano vardą:

—Alo.

Pakreipau galvą į kairę. Žiūriu, mano šeimos daktaras stovi prie sienos pažabotas baltu apynasriu. Pažvelgiu į dešinę, ten stovi specialistas, kuris mane operuos, taipgi pažabotas ir matyt turi rankose kokius įrankius.

Veža dar į vieną kambarį, didumo kaip kokia maža salutė. Atvežė į patį vdurį, pddede lempa. Jau supratau, kad šioje vietoje "pork chops" bus. Aiškiai matėsi, kad bučernėje atsiradau. Apšidairiau, matėsi staliukai, prirengti piūklais, žirkklėmis ir visokiomis "nočnyomis." Visur tyku. Jokio garso negirdėti. Niekas nesikalba. Daktarų nėra. Stovi dvi pažabotos slaugės: viena viename šone prie sienos, kita kitame.

Priebėga prie manęs baltai pasipuošęs "judošius," paima kairę ranką, istiesia, įsmeigia adatą į kraujagyslę, kurioje per guminę dūdelę iš bėnkos slenka baltas skystis į mano ranką. Jam sakau — prašalink tas dvi moteriškes iš čia, tegul jos pabus lobėje, kolei operaciją vykdys.

—Gerai, aš tai padarysiu.

Priejo prie mano kojų, kairiąją palietė. Nuo čia, "dvasiškas tėveli," nieko daugiau neatmenu.

Atbundu. Girdžiu vyras kosi. Pažinau, kad tas, kuris mano kambarįje buvo. Šalia manęs stovi slaugė. Klausiu: kodėl ji čia į operacijų kambarį atvežė?

—Ne ji atvežė, bet tave atvežė į tavo kambarį. Viskas atlikta. Gulėk ramiai ir sveik. Pažiūrėjau į kitą šoną. Ma-

tat, guli du mano draugai, kuriuos ten palikau.

Viso laiko operacijai išėjo apie valanda ir pusė. Vienok mintis buvo užšaldyta, atrodo, kad operacijoje buvau trumpai, tik minutę praėjo. Atbūdus rodo, kad po ta didele lempa tebesi.

Ketvirtą dieną po operacijos laikas nuimti apraišalus. Atėjo dvi jaunos, gražios slaugės. Sakė — nusimauk kelnes, —nes buvau savomis padžiomomis užsimovęs.— Nutimsime apraišalus. Duosime aliejaus.

Nors po užklode galvą lišk, bet ir čia jos ras, pasiėmėti lovoje nei palovyje nėra galimybės. Na ir turi pasiduoti pralaimėjęs kovą.

Reikia pažymėti, kad šian dien ligoninėje tokia tvarka: nepaisant, kas ligonis — vyras ar moteris — būtų, slaugės atlieka visą reikalingą darbą, nors jis būtų priklausęs nemaloniausias.

Neįspasakytas slaugių pasiaukojimas, didelis pasiryžimas pagelbėti nelaimingiems. Jos, kaip bitelės, dirba, bėgioja, skubina. Ką viena negali atlikti, sukimba dvi ar trys. Jos paverčia ligonį, pataiso jo guolį.

Kai tėjimi tą visą judėjimą, lieki įtikrintas, kad jos stengiasi iš tikros širdies ligoniams palengvinti, juos nuraminti; kad joms darbas nėra persunkus nei perslykštus. Jos savo pareigą atlikusias prie vieno, eina prie kito ligonio.

Ligoninės disciplina ir tvarka nustatyta iki minutės. Ligonio sąrašas, kaip dirbtuvės, viskas ant popierio.

Ligonį ruošiant operacijai iš vakaro išplauna vidurius, neduoda valgyti tą vakarą neryte, nuprausla, apskutą, išpudruoja. Patikrina kraujo spaudimą, temperatūrą, širdies plakimą. Viskas priręgiama pagal minutes.

Tas pats ir po operacijos. Ligonio rekorde viskas surašyta. Tas ateina iš specialistų, kurie padaro ligoniui operaciją arba kitas ligas gydo. Daktaras nustato, kada duoti vaistus, kokius ir kiek. Kada kraujo spaudimą—pulsą ar temperatūrą tikrinti.

Ligonii po operacijos nustatyta, kada jis turi keltis ir vaikščioti. Tas priklauso nuo jo ligos, sveikatos ir kaip sunki buvo jo operacija. Net nustatyta, kada jis turi eiti savam reikalui. Jeigu tuo laiku nėra, tai mechaniskomis priemonėmis eisi. Bet bus griežtai uždrausta paskambinti pirm patikrinimo, kas ten yra.

(Bus daugiau)

23 Dieną Sausio-Jan. Visi Traukime į

So. Boston, Mass.

Čia įvyks šaunūs bankietas su gražia dainų programa. Bus solų, duetų, na ir priprastai vadinamas "didysis Bostono Choras". Pelnas nuo šio parengimo yra skiriamas paramai dienraščio Laisvės.

Šio gražaus pokilio vieta

318 Broadway, So. Boston, Mass.

Bankieto pradžia 5:30 val. vakare

6 d. vasario Brooklyne įvyks Laisvės bendrovės dalininkų metinis suvažiavimas. Bostoniečiai turime pasveikinti suvažiavimą ir įteikti Laisvės finansinę dovaną. Tad visi būkime bankiete ir sukelkime gražią dovaną.

Rengėjai

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Sveturgimių apgynejai

New Yorko ir Apie linkės Lietuvių Komitetas gavo sveturgimių gintū aukų nuo sausio 1 iki gruodžio 31, 1954, sekamai:

Duosnioji brooklynietė... \$97.15
Geroji brooklynietė... 50.00
Plymouthietė per V. Z... \$30.00
Philadelphietė ir kalmynai... \$25.00
Lowellietė... 15.00
Elizabethietė... 12.00
A. P. ... 10.00
Brooklynietė... 10.00
J. Grybas... 10.00
New kingtonietė... 8.00
Richmondietė... 7.00
Arlingtonietė... 5.00
Frien... 5.00
Svogeris... 5.00
P. FAG... 5.00
Trejūkė... 5.00
G. W. ... 3.00
Kandraška... 2.00
Philip... 2.00
Jersietis... 2.00
Newarkietis... 1.00
Newyorkietė... 1.00
Clevelandietis... 1.00
Philadelphietis... 1.00
Scrantonietis... 1.00
Ona... 1.00
Jonas... 1.00
Susiedas A. A. ... 1.00
Johnson City pilietis... 1.00
Sirdingai aciū, gerieji žmonės, už prisidėjimą su aukomis šiam didžiajam svarbiui reikalui. Jūs ir kitų gautą paramą giliai įvertinsime ir ateiityje. Tikimės, kad nesuvislės. Lauksime atsiliepimų.
Čekius ar money order rašykite: M. Stakovas ir pasiskaitite užadresavę: Anna Jones, 39 E. 98th Street, Brooklyn 12, N. Y.

Komitetas

Mes Pekine

(Tąsą nuo 2 pusl.)

mases, čiuipdamas iš jų kraują ir prakaitą. Šiuo metu Kinijos Liaudies Respublika išejo į laisvą savo vystymosi ir socializmo statybos kelią. Penkerių metų respublikos sukakties šventė visus giliai įtikino, kad pasaulyje nėra jėgos, kuri naująja Kiniją galėtų pasukti iš jos kelio. Jos pastangas naujo gyvenimo statyboje visi savo galia ir autoritetu remia didžioji mūsų šalis. Ir imperialistai kurie šiuo metu stengiasi "nepastebėti" Kinijos Liaudies Respublikos, darosi vis labiau įnokinė. Apie tokius žmones Kinijos Liaudies Respublikos minėjimo iškilmingame posėdyje labai teisingai kalbėjo N. S. Chruščiovas, sakýdamas: "Jūs liaudis sako: tik aklas negali matyti Taišanio kalno. Bet, pasirodo, esama žmonių, kurie ne tik nemato Taišanio kalno, bet aplamai nenori pastebėti šalies, kurioje šis kalnas yra. Bet ką gi padarysi! Dėl to nenustos gyvavusi didi šalis, kurios teritorijoje gyvena ketvirtis visos žmonijos."

PARDAVIMAI

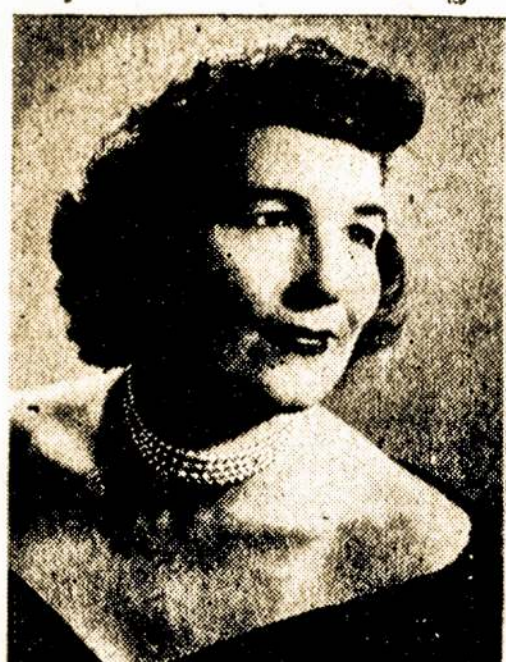
NAMAS PARDAVIMUI
7 šeimų mūrinis namas, su dviem kraituvimais. Geroji pramoninė apylinkė. Geras pirkimas. Parduoda savininkas. Pirkėjui yra apyturta. Kaina prieinama. Dėl daugiau informacijos, prašome skambinti.
ULSTER 3-3597 (16-17)

RANDAVOJIMAI

ANT RENDOS
Cypress Hills. Pasirūdoja 3 kambariai, ant pirmo aukšto (front), atskiras įėjimas. Vėliausias mados ištaisymas. Nauja maudynė ir virtuvė. (Knotty pine cabinets). Extra dideli. 2 bloki nuo Jamaica L stoties. TA. 7-6731. (16-17)

Pasimatysime Aido Choro koncerte šį sekmadienį

Mūsų garsusis Aido Choras duos šaučių operetiską koncertą jau šią sekmadienį, sausio 23-čią dieną, 3-čią valandą popietį, Liberty Auditorijoje, Richmond Hill, N. Y.
Kviečia visus jame dalyvauti.

MILDRED STENSLER
Aido Choro mokytoja-dirigentė, priruošė programą ir vadovauja pastatymui.

Aido Choras dabartiniu laikui yra jau nemažas ir gražus choras. Prie savęs jis turi moterų chorą, vyrų chorą, duetus, taipgi turi arba laikinai gauna sau pagalbon solistus, pianistus ir net kompozitorius. Žodžiu sakant, prie choro yra susigrupavę geriausi šios apylinkės menininkai.

Kaip jau žinoma, choras dainuoja ir dainuoja — links-

mina jis mus visus beveik visų mūsų organizacijų bei kuopų parengimuose. Ir vis visiems dovanai.

Taigi, gerbiamieji prieteliai, Aido Choro komitetas ir visi jo nariai širdingai kviečia jus visus atsilankyti į šį mūsų koncertą, pasiklausyti gražių dainų ir sykiu pamėti ehorą, kad jis ir ateityje galėtų mus visus linksinti mūsų parengimuose.

Tikiu, kad visi jau turite tikėtus. O jei neturite, dar galima gauti. Taigi, pasimatysime Aido Choro koncerte šį sekmadienį.

FRANK BALEVICIUS
kompozitorius, akompanuos visiems Aido Choro koncerto solistams, grupėms ir chorui.
Aido Sekretorius

Pasiūlė legalizuoti valstijos loteriją

Demokratų lyderis Banniganas pasiūlė Valstijos Seimui legalizuoti valstijinę loteriją, tuo būdu sukelti pinigų įvairiems visuomenės reikalingams.
Atpuolus agitacijai už legalizuotą bingo, bažnyčiose, Banniganas nesulė nei visaišaliku legalizuotų lažybų "betų" nuosaliai nuo arklių lenktynių. Prie lenktynių lažybos yra legalizuotos.

Newyorkiečiai reikalauja atšaukti sveturgimius persekiojanti įstatą

New Yorko Komitetas Sveturgimiams Ginti sausio 17-tą įvykdė sėkmingą masinį mitingą Jugoslavų salėje, kuri buvo publikos pilna. Teikė įdomią dainų ir informuojančių kalbų programą.

Varde persekiojamųjų kalbėjo jauna motina Mary Karmann, atbuvusi 6 mėnesius be kaucijos Ellis Islande. Tą vietą uždarius, ji buvo perkelta į Westchester apskrities kalėjimą. Ji pareiškė, jog jūnai, jos vyras ir kiti persekiojamieji randasi ne kalėjime tik dėl to, kad persekiojimu pasipiktinę žmonės reikalavo juos išlaisvinti. Liaudis rašėsi po peticijomis, rašė spaudai, siuntė rezoliucijas, laiškus, telegramas atitinkamoms įstaigoms.

Kitas varde persekiojamųjų kalbėjo Paul Novick, žydų darbininkų laikraščio Freiheit redaktorius. Jis pareiškė, jog persekiojimu redaktorių ir kitų spaudos darbuotojų yra įmatomos pastangos varžyti ir žudyti neangliškąją, sveturgimių skaitomą spaudą, kuri yra darbininkiška, kaip kad ir didelė dauguma pačių sveturgimių.

Taipgi kalbėjo unijų ir teisių gynimo srityje žymus darbuotojas Carl Marzani; advokatas Ira Gollobin; komiteto darbuotojas Alec Jones.

Pagerbė eilinius išradėjus

Brooklynietėi švaros Departamento darbininkai Ernest L. Martin, 70 m., ir Roy Leslie, 54 m., tapo pagerbti Father Nickerbocker pažymiu ir piniginiomis dovanomis po \$100 už pagerinimus darbe. Jie tuomi sutaupe miestui 15 tūkstančių dolerių.

Pasilyta didmiesčio centre įrengti komerciniams helikopteriams stoti.

Visų kalbose vyravo mintis, jog, nežiūrint persekiojimų, stiprėja atspara pačiuose persekiojamuose, o taip pat ir reikalavimai tą žiaurų Walter McCarran įstatymą atšaukti, kad jis daugiau nežalotų mūsų visuomenės gyvenimo ir Amerikos gero vardo.

Svarbiausiais veiksmais, kuriuos kviečia visus šio didmiesčio gyventojus, yra:

Rinkti parašus po peticija Kongresui, prašant tą įstatą atšaukti.

Prašymai vietos kongresmanams.

Kovo 19-tą viso miesto, visokiųjų organizacijų konferencija tam pat tikslui.

Mobilizuoti masinę delegaciją į Washingtoną visaišalikon konferencijon, kuri įvyks kovo 27-tą.

Rep.

YORKVILLE OPTICAL CO.
Adolph Jaecel, Proprietor

1675 2nd Avenue, N. Y. C.
(tarp 86-87 Sts.)
Sąžiningai
Egzaminuojama Akys
Žema mokestis
Kasdiena 10-6:30, Trečiadienį 10-6
Tel. TR. 6-8401

Amalgametai minėjo 40 metų sukaktį

New Yorko siuvėjai, Amalgametai Unijos nariai, minėjo savo unijos 40 metų sukaktį su banketu Webster Hall. Tai toje pačioje, kurioje įvyko unijos įkūrimo istoriniai susirinkimai. Dalyvavo apie 300 unijistų ir jų draugų.

Sukakties banketan atvyko dar nemažai unijos įkūrimo eilinių darbuotojų ir grupė tomet buvusių įkūrimo mitingų dabartinių vadų, tarpe jų: Frank Rosenblum, Louis Hollander, Vincent LaCapria, Murray Weinstein, Bessie Hillman, August Bellanca, Hyman Blumberg. Prezidentas Jacob Potofsky atsiuntė sveikinimą — dėl nesveikatos jis negalėjo atvykti.

Kiti kalbėtojai buvo majoras Wagneris, Miesto Tarybos prezidentas Abe Stark, buvęs unijos viršininkas Joseph Schlossberg.

Kalbėse pažymėta, jog unija įsikūrė su 50,000 narių, o šiandien turi 400,000. Sakė, jog buvo pirmoji daugelyje veiksmų, kurie priruošė dirvą "Naujaijai Dalybai." Darbavosi steigime darbininkams padorių namų pradedant savais kooperatyvais, už nedarbo apdraudą, už trumpesnę darbo savaitę, įvedė pomirtinę, įkūrė sveikatos centrus.

Bėgiu paskiausių 11 metų išmokėta unijos nariams pomirtinių \$22,882,443, o pensijomis \$13,469,500. Paskiausiai aštuoneriais metais 7,707 nariai pasitraukė iš darbo ant pensijų.

Pateikęs raportą, Blumbergis pažymėjo, jog tas viskas buvo galima dėka to, kad unijos įkūrimo pionieriai daug pasiaukėjo.

Visų tikrų unijų organizuotojai nukentėjo policijos smūgių, areštų, kalėjimo, netekimo darbo, įtraukimų į juoduosius sąrašus už organizavinę unijos ir kovingumo streikuose. Kiekvienos unijos, kožno darbininkų judėjimo pirmieji žingsniai buvo sunkūs. Tačiau jie laimėjo. Unijų kūrimosi graži istorija teikia vilties, jog ir dabartiniai darbininkai ir liaudies pergyvenami sunkumai bus nugalėti.

B. U.

Ar Tamsta jau gavai Laisvę naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

IMPORTUOTI DOVANOM DAIKAI
Vokietijos, Austrijos ir Italijos. Rankų darbo švininiai, kristolo lempom pagrindai, Triplex, Overlay.
FINKELSTEIN & SON
81 Delancey St., N. Y. C.
Tel. CA. 6-9087

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Geri Patryės Barberis

MATTHEW A. BUYUS
(BUYASUKAS)
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MArket 2-5172

Brooklyn, N. Y.

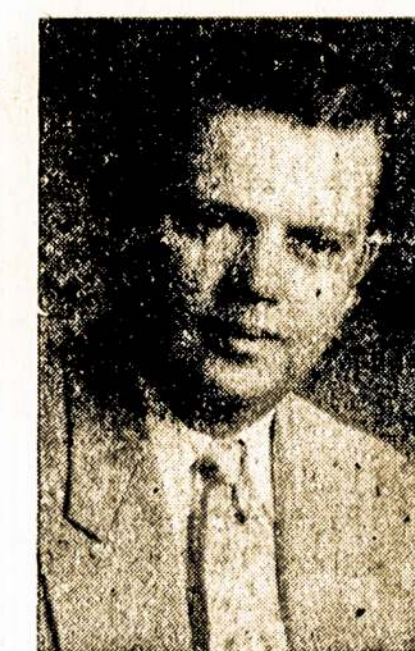
Susirinkimas
Lietuvių Kraučių Unijos 54 Skyriaus metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, sausio 26 d., 5:30 val. vak., Unijos svetainėje, 11-27 Arion Place, Brooklyn. Nariai prašomi dalyvauti. Kraučius

55 DODGES-PLYMOUTH'S
Zaibuojantis Pirmyn Stilus
Matykite
ARMA MOTORS
TR. 5-6990
Downtown Brooklyn
Dodge—Plymouth Dealer
75 Flatbush Ave. Ext., Brooklyn

ROAST TURKEYS

Pineapple-Virginia Ham
Roast Beef, Etc.
Sliced and Trimmed
On Fancy Platters
New Low Prices on Everything
EDDIE SIEGELS
753 Flatbush Avenue
Brooklyn
Tel. BU. 4-9870

HAAS 209 East 87th Street, New York City, N. Y.
Netaknuojama, Paštas nemokamai, apdrausti dovanų šūniniai į Lietuvą, Latviją ir Estoniją
1,000 gramų Santos kavos (kepinios), 2 svar. cocoa, 1 svar. medaus (blekinė), 1 svar. pieno powder (blekinė), 850 gr. jautienos (blekinė), 500 gr. Nestle čokolado. — \$20.95.
500 gramų Santos kavos (kepinios), 1 svar. cocoa (blekinė), 400 gr. nesaldinto pieno (blekinė), 430 gramų jautienos (blekinė), 250 gr. Nestle čokolado, 1 svar. medaus (blekinė). — \$14.50.
500 gramų Santos kavos (kepinios), 1 svar. cocoa, 500 gr. Nestle čokolado, 1 svar. pieno powder (blekinė), 1 svar. medaus, 850 gr. jautienos (blekinė), 850 gr. kiaušienos (blekinė). — \$18.50.
830 gramų sviesto (blekinė), 912 gr. cukraus, 450 gr. Nestle čokolado, 456 gr. cocoa (blekinė), 456 gr. Maxwell House kavos (blekinė), 456 gramų ryžių, 200 gr. arbatos (2 pakeliai). — \$17.50.
Kainų surašai dėl Lenkijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos.

VINCAS SODAITIS

PETRAS KAPICKAS

Užlaiko Puikiai Įrengtą
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 4-8174

Laisvės Bendrovės Dalininkų SUVAŽIAVIMAS ir BANKIETAS

Visi Laisvės bendrovės dalininkai rengkitės į suvažiavimą. O po suvažiavimo vakare bus banketas. Taipgi bus ir graži dainų programa, kurią duos žymūs menininkai. Suvažiavimas prasidės 11 val. ryto. Vakarienė bus duodama 6 val. vakare.

Vasario 6 February
Liberty Auditorijoje
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Labai prašome visus atsilankyti į bankietą, o būsite dėkingi už išanksto įsigijimą bankieto bilietų. Rengėjas svarbu žinoti kiek bus publikos bankiete, kad tinkamai visus aprūpinti majstu.

Bilietas \$3.00 asmeniui

Bilietai gaunami pas platintojus ir Laisvės raštinėje.

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

GIRL-WOMAN. Good with children. Light housekeeping, cooking, ironing. Friday night and Sundays off. Recent immigrant who speaks english acceptable. Call (after 3:30 P. M.). GE. 4-7432.

GENERAL HOUSEWORKER. In 20's, emotionally unattached to share Doctor's home, assist mother of 2 children and keep the place spic & span. Newly arrived, OK, but must speak English. Good wages for right person. Call Glen Cove 4-4620. (16-17)

Sportas ant ledo

New Yorko Parkų Departamento skelbia, jog ledu čiuožinėjimo mėgėjai jau gali užsiimti tuo sportu miesto parkuose. Visi ežerėliai ir prūdai užsidengę storu, saugiu ledu.

Norintieji pirkti biznį, namą ar ūkį, pajieškokite progą per Laisvę. Tikrai gausitė daug pasiūlymų.

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

HOUSEWORKER. For Kosher household. 25-40; exp. only. Must speak and understand English. Light cooking and laundry. Own room and bath. \$40 a week. In Rockville Centre, L. I. Rockville Center 4-7295. Call collect. (15-16)

Highly responsible motherly housekeeper, with recent references to take care of 2 children and home of business couple. Hardworking, at present in Jackson Heights but will move to Great Neck. Good salary for right person. \$45 wkly. Call mornings—Mon.—Fri. Miss Mager, BRyant 9-9800. (15-17)

MT. HOLINESS CHURCH AGENCY

Auklės, virėjos, tarnaitės, namų darbininkės. Poros ar nevedę, pilnam ar daliai laiko, patyrę ar be patyrimo, guolis vietoje ar kitur. 360 W. 125th St., N. Y. C. (room 1) Tel. MO. 6-3426

Colonial Agency, Vietininkams Darbininkams

Poroms ir Pavieniams Virėjai, tarnaitės, namų ruošos darbininkai, pilnam ar daliai laiko. Guolis vietoje ar kitur. 2230 8th Ave. (kampas 121st St.) Tel. MO. 2-7610

SUAUGUSI MOTERISKĖ

Pavienė. Geri namai. Lengvas namų ruošas. Virinimas. Turime ir daugiau darbininkų. \$45.

Orange (N. J.) 3-4297

METROPOLITAN EMPLOYMENT AGENCY

Domestic Help

Geros vietos dėl: virėjų, tarnaitių, namų ruošos darbininkų. Pilnam ar daliai laiko. Patyrimais ir be patyrimo. Pavienėms ir poroms. 1175 Boston Road, Bronx Tel. DA 8-4255

HELP WANTED—MALE

DOMESTIC POR. Linksniuose, paprastuose namuose — prie auto vairavimo, virimo ir lengvų skalbinių. Iki 45 m., veiklūs, su vėliausiais paludijimais. 2 vaikai (14 ir 8) Turės nuosavą lovą, poilsavimo kambarį (su TV), taipgi maudynę. Apmokėjimas \$300—350 i mėnesį. Saaukite: GREAT NECK 2-5251—Collect. (15-17)

NAMŲ DARBININKĖ

Biznierių Porai
8 metų vaikas, 3 rūmų apartamentas, 5 dienas i savaitę, guolis kitur. Telefonuokite: RE. 2-3724 (14-16)

REAL ESTATE

ELMHURST—2 FAMILY

\$14,400
Owner Selling
4258 79th St., Elmhurst (13-19)

NEW HYDE PARK—\$11,490

Parduoda savininkas — Agentas, užimtinis i 30 dienų, 3 miegrūmiai, moderninė virtuvė, pilnas sklepas, H. W. Oil. Ideališka vieta. Nuolaima i mokyklą. Saaukite: IV. 9-8338 (15-17)

PARK SLOPE (Atlantic Ave., bet. Underhill-Vanderbilt Aves.)

2 three stor. bricks in good condition. An ideal buy for business minded persons. Only \$15,000 (for both). Serious buyers only. Call ULster 7-6902. (15-17)

WOODHAVEN—ARTI FOREST PARK

Tuojuo užimamas šis gražus detached 10 rūmų šeiminis namas. 2 moderninės virtuvės ir maudynės. Elektra, gasas ir vandens šildymo sistema. 2 šildytuvai, daug kitų įrengimų. Trumpas nuėjimas i B. M.T. Praso \$17,000. S-A-C-K-E-T-T REALTY 9216 Jamaica Ave. VI. 9-4885

BY OWNER, in Port Washington, L. I.

3 family brick (2-5; 1-4). 60 days possession of complete building. 3 garages, full cellar, on 50-116 plot. Convenient to village, schools, and LIRR. For quick sale only \$23,000. Inspection by appointment. Serious buyers only. Call PO. 7-5827. (16-18)

FLATBUSH—by owner

Immediate possession. Beautiful, old 1 family home, 50x100. 11 rooms, close to schools. For quick sale only \$19,500. Inspection by appointment. Invited. ES. 7-6814. (16-17)